

Kaupunginhallitus

10.11.2025

Kokoustiedot

Kaupunginhallitus

Aika

10.11.2025 klo 13.00 - 15.17, 15.31 - 16:05
kokous keskeytettiin klo 15.17 - 15.31

Paikka

Kaupunginhallituksen kokoushuone, Virastopiha 2 C 1. krs.

Läsnä

Katainen Mervi

puheenjohtaja

puheenjohtaja, poistui
ennen pykälää 332, klo
15.17, palasi pykälän
332 jälkeen, klo 15.35

Aaltonen Juri
Cederlöf Karin
Elo Simon
Hopsu Inka
af Hällström Nina
Kilpijoki Kerttu-Liisa
Marttila Helena
Nevanlinna Risto
Partanen Henna

jäsen
jäsen
jäsen
jäsen
jäsen
jäsen
jäsen
jäsen

puheenjohtaja pykälässä
332, klo 15.31-15.35

Rodriguez Elina
Sammallahti Tere
Sistonen Markku

jäsen
jäsen
jäsen

poistui ennen pykälää
332, klo 15.17, palasi
pykälän 332 jälkeen,
klo 15.35

Vanhanen Joel
Vehmanen Emma-
Stina

jäsen
jäsen

Hyrkkö Saara
Guzenina Maria

valtuuston puheenjohtaja
valtuuston 1.
varapuheenjohtaja
valtuuston 2.

teamsin välityksin
teamsin välityksin,
saapui pykälässä 329
teamsin välityksin

Limnéll Jarno

varapuheenjohtaja
valtuuston 3.

teamsin välityksin

Grönroos Simo

varapuheenjohtaja
kaupunginjohtaja
kasvun ja oppimisen
toimialajohtaja
Kaupunkiympäristön
toimialajohtaja

Mykkänen Kai
Narvo-Akkola Merja

Isotalo Olli

poistui ennen pykälää
329 klo 13.10, palasi
pykälän 329 jälkeen,
poistui ennen pykälää
332 klo 15.17, palasi
pykälän 332 jälkeen klo
15.35

Heinaro Mervi Kuismin Timo	elinvoimajohtaja lakiasiaintohtaja	teamsin välityksin teamsin välityksin, poistui ennen pykälää 332 klo 15.17
Pajakoski Johanna Takala Jutta Majuri Jouni	viestintäjohtaja henkilöstöjohtaja viranhaltija	teamsin välityksin teamsin välityksin, poistui ennen pykälää 332, palasi pykälän 332 jälkeen, klo 15.35
Rantatupa Pauli Hokkanen Torsti Nieppola Tommi Kaukonen Katariina	nuorisovaltuuston edustaja kaupunkisuunnittelujohtaja konserninlakimies juristi, sihteeri	pykälässä 329 pykälässä 329

Allekirjoitukset

Mervi Katainen
puheenjohtaja §:t 323-331,333-336

Katariina Kaukonen
sihteeri

Henna Partanen
puheenjohtaja § 332

Pöytäkirja tarkastettu ja hyväksytty

Simon Elo
pöytäkirjantarkastaja

Risto Nevanlinna
pöytäkirjantarkastaja

Pöytäkirjan nähtävänäolo

Tämä pöytäkirja on julkaistu yleisessä tietoverkossa 14.11.2025

Käsitellyt asiat

Pykälä nro	Liite nro	Kokousasian otsikko	Sivu
§ 323		Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen	5
§ 324		Pöytäkirjan tarkastajien valinta	6
§ 325		Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustoimikunnan täydennysvaali	7
§ 326		Kaupunkisuunnittelulautakunnan varajäsenen täydennysvaali (Kv-asia)	9
§ 327	1	Kiinteistötoimitusmaksutaksan muuttaminen	11
§ 328	2, 3	Vuoden 2026 talousarvion ja taloussuunnitelman hyväksyminen (Kv-asia)	14
§ 329	4 - 17	Länsirata Oy:n osakassopimuksen hyväksyminen (Kv-asia)	22
§ 330	18 - 20	Lausunto luonnoksista Uudenmaan maakuntaohjelmaksi 2026–2029 ja ympäristöselostukseksi	40
§ 331	21	Lausunto hallituksen esityksestä hallinnollisten seuraamusmaksujen ulottamiseksi julkiseen sektoriin tietosuojalainsäädännön rikkomuksista	42
§ 332		Uimalippuasian käsittelystä tehtyihin kanteluihin vastaaminen	47
§ 333		Valtuustoaloite leikkipihojen tekonurmien korvaamiseksi lasten terveyden kannalta parhailla materiaaleilla (Kv-asia)	51
§ 334		Valtuustoaloite Espoon, Helsingin ja Kirkkonummen saaristostrategian laatimiseksi valtakunnallisten tavoitteiden pääpiirteiden mukaisesti (Kv-asia)	55
§ 335		Päätökset ja kirjelmät sekä kokouksessa kuultavat selostukset	58
§ 336		Lautakuntien ja jaostojen sekä viranhaltijoiden päätökset	59

§ 323

Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen

Päätös

Puheenjohtaja totesi kokouksen laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Selostus

Kaupunginhallitus oli kutsuttu koolle puheenjohtajan allekirjoittamalla 6.11.2025 päivätyllä jäsenille toimitetulla kokouskutsulla.

Espoon kaupunki

Pöytäkirja

6/65

Kaupunginhallitus

§ 324

10.11.2025

§ 324

Pöytäkirjan tarkastajien valinta

Päätös

Pöytäkirjan tarkastajiksi valittiin Simon Elo ja Risto Nevanlinna.

Espoon kaupunki
Kaupunginhallitus

Pöytäkirja
§ 325

7/65
10.11.2025

Asianumero 96/00.00.01/2025

Kaupunginhallitus 10.11.2025 § 325

§ 325

Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustoimikunnan täydennysvaali

Valmistelijat / lisätiedot:
Salonen Kaarina

etunimi.sukunimi@espoo.fi
Puhelinnumero 09 816 21

Päätösehdotus

Esittelijä
Kaupunginjohtaja Mykkänen Kai

Kaupunginhallitus

Valitsee tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustoimikunnan varajäsenen Terhi Sundströmin (Kesk) tilalle uudeksi varajäseneksi Siiri Salmisen (Kesk.)

Käsittely

Päätös

Kaupunginhallitus:

Esittelijän ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Selostus

Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustoimikunnan varajäsen Terhi Sundström on pyytänyt 23.10.2025 kirjatulla sähköpostilla eroa edellä mainitusta luottamustehtävästä. Eropyynnön perusteena on puolueen sisäinen paikkajako. Keskustapuolue toimitti ehdokastiedot tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustoimikunnan varajäsenestä.

Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustoimikuntaan sovelletaan tasa-arvolain kiintiösääntöä. Kiintiösäännön mukaan kunnallisissa toimitelmissä, lukuun ottamatta kunnanvaltuustoja, tulee olla sekä naisia että miehiä kumpiakin vähintään 40 prosenttia, jollei erityisistä syistä muuten johdu. Kun toimikunnan kokoonpanoa tarkastellaan tässä yhteydessä uudelleen, varajäseneksi voidaan valita nainen.

Päätöshistoria

Espoon kaupunki
Kaupunginhallitus

Pöytäkirja
§ 325

8/65
10.11.2025

Liitteet

Oheismateriaali

Tiedoksi

Ella Immonen
Siiri Salminen
Terhi Sundström

Kaupunginhallitus 10.11.2025 § 326

§ 326

Kaupunkisuunnittelulautakunnan varajäsenen täydennysvaali (Kv-asia)

Valmistelijat / lisätiedot:
Kaukonen Katariina

etunimi.sukunimi@espoo.fi
Puhelinnumero 09 816 21

Päätösehdotus

Esittelijä
Kaupunginjohtaja Mykkänen Kai

Kaupunginhallitus ehdottaa valtuustolle, että valtuusto valitsee kaupunkisuunnittelulautakuntaan Johanna Karimiehen (Vihr.) henkilökohtaiseksi varajäseneksi Juha Hovisen (Vihr.) tilalle _____ (Vihr.).

Käsittely

Päätös

Kaupunginhallitus:

Esittelijän ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Selostus

Espoon kaupunki on 27.10.2025 saapuneella sähköpostilla saanut tiedon kaupunkisuunnittelulautakunnan varajäsenen Juha Hovisen (Vihr.) menehtymisestä, minkä vuoksi on toimitettava täydennysvaali.

Hallintosäännön I osan 4. luvun 6 § mukaan kaupunkisuunnittelulautakunnassa, teknisessä lautakunnassa ja ympäristö- ja rakennuslautakunnassa on 13 jäsentä ja jokaisella henkilökohtainen varajäsen. Lautakuntien jäsenistä vähintään viiden tulee olla valtuutettuja tai varavaltuutettuja. Puheenjohtajan tulee olla valtuutettu ja varapuheenjohtajan valtuutettu tai varavaltuutettu.

Kuntalain 74 §:n 1 mom. mukaan vaalikelpoinen lautakuntaan ja valiokuntaan on henkilö, joka on vaalikelpoinen valtuustoon, ei kuitenkaan:

- 1) asianomaisen lautakunnan tai valiokunnan alainen kunnan palveluksessa oleva henkilö
- 2) henkilö, joka on asianomaisen lautakunnan tai valiokunnan tehtäväalueella toimivan, kunnan määräysvallassa olevan yhteisön tai säätiön palveluksessa
- 3) henkilö, joka on hallituksen tai siihen rinnastettavan toimielimen jäsenenä taikka johtavassa ja vastuullisessa tehtävässä tai siihen rinnastettavassa asemassa liiketoimintaa harjoittavassa yhteisössä, jos

kysymyksessä on sellainen yhteisö, jolle asianomaisessa lautakunnassa tavanomaisesti käsiteltävien asioiden ratkaisu on omiaan tuottamaan olennaista hyötyä tai vahinkoa

Toimielimiä valittaessa on otettava huomioon tasa-arvolain säännökset. Kunnallisten toimielinten valintaa koskee tasa-arvolain 4 a §, jonka mukaan kunnallisissa toimielimissä tulee valtuustoa lukuun ottamatta olla vähintään 40 % naisia ja vähintään 40 % miehiä.

Lautakunnassa tulee siten olla toista sukupuolta edustettuna vähintään kuusi (6). Kaupunkisuunnittelulautakunnan varajäsenistä seitsemän (7) on miehiä ja kuusi (6) naisia. Varajäseneksi valittava voi olla mies tai nainen.

Tasa-arvovaatimus koskee erikseen varsinaisia jäseniä ja varajäseniä. Lain mukaisen kiintiön on toteuduttava sekä varsinaisten että varajäsenten kohdalla. Sen sijaan laki ei vaadi, että varsinaisen jäsenen ja hänen henkilökohtaisen varajäsenensä olisi oltava samaa sukupuolta. Myöskään puheenjohtajistoa vaatimus ei erikseen koske. Tasa-arvolaista poikkeamiseen on oltava erityinen syy.

Päätöshistoria

Liitteet

Oheismateriaali

Tiedoksi

Espoon kaupunki

Pöytäkirja

11/65

Tekninen lautakunta
Kaupunginhallitus

§ 78
§ 327

22.10.2025
10.11.2025

Asianumero 3913/02.05.00/2025

Kaupunginhallitus 10.11.2025 § 327

§ 327

Kiinteistötoimitusmaksutaksan muuttaminen

Valmistelijat / lisätiedot:
Piirainen Ari

etunimi.sukunimi@espoo.fi
Puhelinnumero 09 816 21

Päätösehdotus

Esittelijä
Kaupunkiympäristön toimialajohtaja Isotalo Olli

Kaupunginhallitus hyväksyy liitteenä olevan kiinteistötoimitusmaksutaksan ja määrää sen tulemaan voimaan 1.1.2026 lukien.

Käsittely

Päätös

Kaupunginhallitus:

Esittelijän ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Selostus

Kaupunginhallitukselle esitetään hyväksyttäväksi kustannuskehitykseen perustuva uusi kiinteistötoimitusmaksutaksa, jolla korvataan nykyinen 1.1.2024 alkaen voimassa ollut taksa.

Lain kiinteistötoimitusmaksusta 4 §:n mukaan kiinteistötoimitusten, joihin toimitusmääräyksen antaa kunnan kiinteistörekisterin pitäjä, maksuista määrätään kunnan päättämässä kiinteistötoimitusmaksutaksassa. Kiinteistötoimitusmaksun suuruuden tulee vastata kiinteistötoimituksesta kunnalle aiheutuvien kokonaiskustannusten määrää (omakustannusarvo).

Kiinteistötoimitusmaksu määrätään työkorvauksena tai toimituskorvauksena. Toimituksesta perittävä kiinteistötoimitusmaksu voidaan määrätä myös osin työkorvauksena ja osin toimituskorvauksena.

Suomen kuntaliitto on antanut kiinteistötoimitusmaksutaksan laatimisohtjeen 2.12.2011.

Kaupunginhallitus hyväksyi 27.11.2023 kiinteistötoimitusmaksutaksan, joka tuli voimaan 1.1.2024.

Kaupunkimittaus- ja geotekniikkapalvelualueella palvelujen ja tuotteiden kustannuskehitystä seurataan jatkuvasti. Toiminnan kehittäminen ja tehostaminen hillitsevät osaltaan kustannusten kasvua. Yleisen kustannustason lisäksi korotuspainetta aiheutuu volyymin laskusta johtuen, koska kiinteät kustannukset eivät laske volyymin laskun mukaisesti.

Vuonna 2024 tontin lohkomisia ja halkomisia suoritettiin 103 kpl, joiden perusteella merkittiin 209 tonttia rekisteriin. Tontinlohkomisten tilausten määrä on laskenut rakentamisen taantuman takia.

Kiinteistötoimitusmaksutaksan perusteella perittiin yksityisiltä toimitusten hakijoilta vuonna 2024 yhteensä n. 235 000 euroa. Vuonna 2025 on tonttien rekisteröintejä tehty noin 14 % edellisvuotta vähemmän.

Tontin lohkomista koskeva taksan tarkistamisesitys perustuu toimituksesta tällä hetkellä aiheutuvien kokonaiskustannusten kustannuskehityksen perusteella arvioituun määrään. Muista kiinteistötoimituksista sekä tontin lohkomisen yhteydessä tai kiinteistörekisterinpitäjän päätöksellä suoritettavista erikseen veloitettavista toimenpiteistä perittävät maksut on esitetty tarkistettavaksi toimenpiteistä aiheutuvien kokonaiskustannusten edellyttämällä tavalla. Kiinteistötoimituksia koskevissa maksuissa on otettu myös huomioon toimitusten rekisteröinnistä aiheutuvat kustannukset. Esitetty korotus on keskimäärin 5,5 %.

Kiinteistötoimitusmaksu esitetään perittäväksi yhdessä erässä sen jälkeen, kun toimitus tai toimenpide on rekisteröity, kuten voimassa olevan taksan mukaan on tapahtunut.

Päätöshistoria

Tekninen lautakunta 22.10.2025 § 78

Päätösehdotus

Esittelijä
Kaupunkitekniikan johtaja Tanska Harri

Tekninen lautakunta esittää kaupunginhallitukselle, että kaupunginhallitus hyväksyy liitteenä olevan kiinteistötoimitusmaksutaksan ja määrää sen tulemaan voimaan 1.1.2026 lukien.

Espoon kaupunki

Pöytäkirja

13/65

Tekninen lautakunta
Kaupunginhallitus

§ 78
§ 327

22.10.2025
10.11.2025

Sovelletut oikeusohjeet:

Laki kiinteistötoimitusmaksusta 3 ja 4 §
Espoon kaupungin hallintosääntö I osa / 2 / 3 § 1. mom. kohta 30
Espoon kaupungin hallintosääntö I osa / 4 / 9 § 1. mom. kohta 10

Päätös

Esittelijän ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Liitteet

1 Kiinteistömaksutaksa 1.1.2026

Oheismateriaali

- Kiinteistötoimitusmaksutaksa 1.1.2024

Tiedoksi

Kaupunginhallitus 10.11.2025 § 328

§ 328

Vuoden 2026 talousarvion ja taloussuunnitelman hyväksyminen (Kv-asia)

Valmistelijat / lisätiedot:
Jyrkkä Maria
Skyttä Samuli
etunimi.sukunimi@espoo.fi
Puhelinnumero 09 816 21

Päätösehdotus

Esittelijä
Kaupunginjohtaja Mykkänen Kai

Kaupunginhallitus ehdottaa, että valtuusto

1

hyväksyy liitteenä olevan talousarviokirjan mukaisesti vuoden 2026 talousarvion ja taloussuunnitelman 2027-2028 liitteineen,

2

hyväksyy liitteeltä ilmenevät päätösehdotukset valtuutettujen raha-asia-aloitteisiin ja toteaa aloitteet loppuun käsitellyiksi,

3

oikeuttaa kaupunginjohtajan korvaamaan talousarvioon merkityn peruspalvelujen ja maanhankinnan investointirahaston tuottojen 15 milj. euron käytön vastaavan suuruisella lainanotolla, jos lainanotto on edullisempaa kuin rahastojen käyttö. Rahaston purku voidaan korvata talousarvion ylittävillä rahoitustuotoilla,

4

oikeuttaa teknisen lautakunnan jatkamaan vuoden 2025 talousarviossa erikseen nimettyjen keskeneräisiksi jäävien kiinteiden rakenteiden ja laitteiden rakentamista tai rakennuttamista niille aiemmin osoitettujen kokonaismäärärahojen rajoissa,

5

oikeuttaa konsernihallinnon tekemään talousarvioon ja taloussuunnitelmaan valtuustokäsittelystä aiheutuvat sekä muut talousarvion oikeellisuutta, informatiivisuutta tai kieliasua parantavat muutokset ja tarkennukset, jotka eivät poikkea hyväksytyn talousarvion ja taloussuunnitelman sisällöstä, eivätkä oleellisesti muuta tuloslaskelman tilikauden tulosta eikä rahoitusosaa.

Käsittely

Puheenjohtaja Partasen kannattamana ehdotti, että kaupunginhallitus päättää jättää asian pöydälle valtuuston neuvottelutoimikunnan lausuntoa varten.

Keskustelun pöydällepanosta päätyttyä puheenjohtaja tiedusteli, voidaanko puheenjohtajan ehdotus yksimielisesti hyväksyä. Koska pöydällepanoehdotusta ei vastustettu, puheenjohtaja totesi kaupunginhallituksen hyväksyneen sen.

Päätös

Kaupunginhallitus päätti jättää asian pöydälle valtuuston neuvottelutoimikunnan lausuntoa varten.

Selostus

Vuoden 2026 talousarvio- ja taloussuunnitelman lähtökohdat

Talousarvio 2026 ja taloussuunnitelma 2027–2028 perustuu Espoo-tarinan keskeisiin linjauksiin, valtuuston 20.10.2025 päätökseen vuoden 2026 talousarvion sekä vuosien 2027–2028 taloussuunnitelman kehiksestä sekä kiinteistöveroprosenteista vuodelle 2026. Taloussuunnitelmavuosien verotulojen ja valtionosuuksien arviot on tehty 9/2025 Kuntaliiton päivittämän verokehikon sekä valtiovarainministeriön valtionosuus- ja painelaskelmien pohjalta.

Espoo tarinassa linjatut tavoitteet talouden kestävyydestä edellyttävät erityisesti taloussuunnitelmakauden vuosien 2027 ja 2028 uudelleen tarkastelua. Työ talouden tasapainottamiseksi tulee käynnistää heti vuoden vaihteen jälkeen, jolla varmistetaan tarvittavien hyötyjen saavuttaminen tarvittavassa aikataulussa.

Yleinen talouskehitys hidasta - kuntien taloustilanne vaikea

Valtiovarainministeriön syksyn taloudellisen katsauksen mukaan Suomen talous on toipunut hitaasti, mutta merkkejä nopeammasta kasvusta on näkyvissä. Inflaation hidastuminen ja korkojen lasku ovat parantaneet kotitalouksien ostovoimaa, mutta epävarmuuden takia ostovoima ei ole ohjautunut kulutukseen. Julkisyhteisöjen alijäämä ja talous sen sijaan ovat syvässä rakenteellisessa epätasapainossa. Ennustettu talouskasvu ei

kykene vakauttamaan velkaa pidempiaikaisesti tai kääntämään sitä alenevalle uralle.

Kuntatalouden näkymät pysyvät heikkoina vuonna 2026. Keväällä 2025 saavutettu kolmevuotinen palkkasopimus kasvattaa kuntatalouden kustannuksia selvästi. Tämä lisää kustannuspaineita kuntasektorilla, jossa henkilöstömenojen osuus on suuri. Samoin kuluja lisää vuoden alusta voimaan tullut TE-palvelu-uudistus, jossa laajennettiin kuntien rahoitusvastuuta työttömyysetuuksista.

Suomen bruttokansantuotteen (BKT) ennustetaan kasvavan 1,0 prosenttia vuonna 2025. Vuosina 2026–27 BKT:n ennustetaan kasvavan 1,4 ja 1,7 prosenttia vuodessa.

Ensi vuodelle valtiovarainministeriö ennustaa kuntien verotulojen kasvavan runsaasti, 5,2 prosenttia verrattuna kuluvaan vuoteen. Verotulojen odotetaan kasvavan suhdannetilanteen kohentuessa, mutta runsaassa kasvuodotuksessa on myös omat riskinsä. Lisäksi valtiontalouden tulevat sopeutustoimet heijastuvat myös kuntien talouteen negatiivisesti.

Kuntahallinnon rahoitusasema oli viime vuonna noin 900 milj. euroa alijäämäinen. Sote-uudistuksen siirtolaskelmien tarkistukset ja indeksisäästöt pienensivät kuntien valtionosuuksien määrää samalla, kun käyttötalouden menot ja investoinnit kasvoivat ja verorahoitus oli heikkoa. Kuntahallinnon tilanne näyttää tulevina vuosina menojen ja tulojen kasvavan epätasapainon vuoksi entistä haastavammalta. Kuntahallinnon mittavat alijäämät vuosina 2026–29 edellyttävät merkittäviä sopeutustoimia kunnissa tulevina vuosina.

Valtionosuusuudistuksella ei tule siirtää Espoon verorahoitusta muualle – vaikutukset kohdistuisivat lapsiin ja nuoriin

Valtiovarainministeriön laskelmat osoittavat väestörakenteen ja kuntasektorin muutoksen valtakunnan tasolla, mutta Espoon osalta tilanne on hyvin poikkeava. Sote- ja pelastustoimen uudistus muutti kaupunkien rahoituspohjaa ja erityisesti Espoolle muutos on ollut merkittävä. Espoolta leikattiin sote-uudistuksen yhteydessä n. 200 milj. euroa enemmän verotuloja kuin mitä sote-palvelujen järjestämiseen käytettiin rahoitusta. Tätä verotulojen liiallista leikkausta valtio on korvannut sote-muutosrajoittimella ja siirtymätasauksella (sote-erät), mutta ne korvaavat menetetyistä rahoituksesta vain osan, n. 60 %. Muutosrajoitin on lisäksi staattinen, eikä sitä koroteta väestönkasvu- tai indeksiperusteisesti. Näin ollen Espoo menettää liikaa leikatun verotulon lisäksi myös verotulojen kasvun, koska staattinen sote-erä ei kehity verotulojen tavoin.

Sote-eriä ei tule rinnastaa peruspalvelujen valtionosuuteen. Sote-erät ovat verotulomenetysten kompensatioerä, jolla valtion päättämiä verotukseen tehtyjä muutosten vaikutuksia kompensoidaan ja joihin kunnat eivät omilla toimillaan voi vaikuttaa. Sote-erät ovat Espoolta liikaa leikatun verotulon

osittaista palautusta, ei todellista valtionosuutta, jolla valtio osallistuu palveluiden rahoittamiseen. Leikkaamalla sote-eriä osana peruspalvelujen valtionosuutta, aiheutetaan moninkertainen tulonsiirto Espoolta muualle. On kohtuutonta, että espoolaiset lapset ja nuoret joutuisivat kärsimään siitä, että sote-uudistuksen rahoitusmalli toteutettiin erityisesti Espoon osalta kestävämmällä tavalla

Väestönkasvu sekä erityisesti lasten ja nuorten määrän kasvu keskittyy Espooseen ja muihin isoihin kaupunkeihin. Suurten kaupunkien tulee kyetä vastaamaan kasvavan ja monimuotoistuvan väestön tuomiin haasteisiin ja palvelutarpeisiin.

Espoon väestönkasvu jatkuu voimakkaana

Espoon väestönkasvu jatkuu edelleen voimakkaana. Vuonna 2024 väestömäärä kasvoi yli 6 900 asukkaalla. Kuluvana vuonna väestönkasvun ennakkoidaan olevan 5 840 jolloin asukasmäärä vuoden lopussa olisi 326 780.

Espoon vuoden 2025 pitkänajan väestöennusteen mukaan väestönkasvu jatkunee vielä keskimääräistä nopeampana seuraavat vuodet, vaikka onkin jatkossa hieman vuosia 2022 ja 2023 hitaampaa. Kymmenessä vuodessa eli vuoden 2035 loppuun mennessä Espoon väestömäärä kasvaa ennusteen mukaan 393 060 asukkaaseen. Tämä kehitys tarkoittaisi 72 130 asukkaan lisäystä vuosien 2025–2035 välillä eli keskimäärin 6 560 asukkaan lisäystä vuosittain.

Valtuuston kehyspäätökseen jälkeen tehdyt tarkennukset

Kaupunginjohtajan talousarvioesitys noudattaa valtuuston 20.10.2025 hyväksymää kehystä tietyin tarkennuksin. Tarkennusten myötä tilikauden tulos ei ole enää negatiivinen ja kokonaisvaikutus on 5,8 milj. euroa tulosta parantava. Vuoden 2026 tilikauden tulos on muutosten jälkeen n. 0,8 milj. euroa. Lainantarve vähentyi muutokset huomioiden 21 milj. euroa kaudella 2026–2028.

Kaupunginjohtajan esitykseen on lisätty hulevesimaksujen perintä asemakaavoitetuilla alueilla kattamaan hulevesien hoitamisesta aiheutuvia kustannuksia. Lisäksi tuloja on lisätty pysäköintimaksujen laajentamiseen.

Käyttötalouden menoihin on tehty pieniä tarkennuksia ja muutoksia, joiden kokonaisvaikutus on 0,2 milj. euroa vuonna 2026. Uimaopetukseen intensiiviohjelmaan, Espoo-tuntien turvaamiseen ja lukiokoulutuksen oppimiseen tukeen on lisätty määrärahoja. Lisäysten mahdollistamiseksi on vastaavasti tehty määrärahavähennyksiä konsernihallintoon, kulttuuriin sekä ympäristö- ja rakennusvalvontaan. Näiden lisäksi on myös tehty teknisiä muutoksia, tarkennettu investointien poistoja sekä päivitetty lisälainantarve.

Talouden epätasapaino jatkuu – palveluihin panostetaan vaikeasta taloustilanteesta huolimatta

Toimintatuotot pienentyvät vuoden 2025 talousarviosta n. 4 prosenttia. Maankäyttösopimusten maksutuloja tuloutetaan arviolta 22 milj. euroa vähemmän kuin 2025. Maanmyynnin suhdanteen arvioidaan vaikuttavan maanmyynnin tuloihin ja myyntituottojen jäävän alhaisemmaksi. Talousarviossa myyntituloihin on budjetoitu 15 milj. euroa vuodelle 2026 ja 40 milj. euroa vuodelle 2027. Myös HSL:n infrakorvaustulot pienenevät.

Toimintamenot kasvavat noin 3,6 prosenttia vuoden 2025 talousarviosta. Kaupungin henkilöstömäärä kasvaa ja henkilöstökuluihin varataan 22 milj. euroa lisää. Henkilösivukuluja kasvattavat myös nouseva työttömyysvakuutusmaksu sekä eläkemaksuissa kuntien tasausmaksu, joiden nousu on yli 3 milj. euroa

Tiloihin liittyvät ulkoiset vuokra- ja vastikekulut kasvavat 3,4 prosenttia. Lisäksi erityisesti palvelujen ostojen kustannukset, joissa muun muassa asiantuntijapalveluiden kustannukset sekä kotikuntakorvaukset ovat kasvussa.

Palvelujen järjestämisen nettokustannukset, eli toimintakatteen alijäämä heikkenee vuoden 2025 tasosta 96 milj. euroa, 8,9 prosenttia.

Vuonna 2026 verotuloja arvioidaan tilitettävän yhteensä 891 milj. euroa, joka on 58 milj. euroa ja 6,9 prosenttia enemmän kuin vuonna 2025. Valtionosuuksia kertyy 474 milj. euroa, joka on 20 milj. euroa ja 4,3 prosenttia enemmän kuin 2025. Verorahoitus (verot ja valtionosuudet) yhteensä kasvaa 77 milj. euroa ja 6,0 prosenttia vuoden 2025 ennusteeseen nähden.

Espoon tuloveroprosentti vuonna 2026 on 5,3. Kunnallisverontuottoa arvioidaan kertyvän 562 milj. euroa, 6,3 prosenttia enemmän kuin kuluvana vuonna.

Yhteisöveroa arvioidaan tilitettävän yhteensä 143 milj. euroa, 5,6 prosenttia enemmän kuin 2025. Yhteisöverokanta laskee 20 prosentista 18 prosenttiin vuonna 2027. Tämän arvioidaan vähentävän kuntien yhteisöveroa 190 milj. euroa, joka kompensoidaan yhteisöveron kuntaosuutta nostamalla.

Kiinteistöveroarvio perustuu valtuuston päättämiin kiinteistöveroprosentteihin ja verohallinnon tilastoihin sekä rakentamisennusteisiin. Kiinteistöveroa arvioidaan kertyvän 185 milj. euroa, 10,1 prosenttia enemmän kuin 2025.

Talousarvion valtionosuusarviot perustuvat valtiovarainministeriön syyskuussa 2025 julkaisemiin ennakkollisiin valtionosuuslaskelmiin. Laskelman mukaan Espoon peruspalvelujen valtionosuus (ilman SOTE muutosrajoitinta ja siirtymätasausta) vuodelle 2026 on 293 milj. euroa, veromenetysten kompensaatiot 22 milj. euroa, muutosrajoitin 116 milj. euroa ja siirtymätasaus 35 milj. euroa, yhteensä 467 milj. euroa.

Korko- ja rahoitustuottoja on arvioitu vuodelle 2026 yhteensä 42 milj. euroa. Korkokustannuksiksi oletetaan 13 milj. euroa ja muita rahoituskuluja 5 milj. euroa. Korkokustannusten arvioidaan kasvavan noin 15 milj. euroa suunnitelmakaudella. Vuonna 2026 vuosikatetta arvioidaan kertyvän 217 milj. euroa, 34 milj. euroa edellisvuotta vähemmän.

Talousarviovuoden 2026 tulos on noin 0,8 milj. euroa. Valtionosuusuudistuksen vaikutuksia ei ole voitu arvioida lukuihin. Uudistuksen vaikutuksilla voi toteutuessaan olla merkittävä heikentävä vaikutus jatkovuosiin.

Mittavan investointiohjelman toteuttaminen jatkuu

Investointiohjelma pohjautuu voimassa olevaan investointiohjelmaan vuosille 2025–2034. Vuoden 2025 talousarvioneuvotteluissa lisätyt koulu- ja päiväkotikohteet on huomioitu ja ajoitettu suunnitelmiin. Päiväkotikohteita toteutetaan kaupungin omana palvelutuotantona tai vaihtoehtoisesti tarjoamalla yksityiselle toimijalle. Valmistelussa arvioidaan vuosittain markkinatilannetta ja varhaiskasvatuksen tilatarpeen alueellista kehitystä.

Jatkovalmistelussa arvioidaan päiväkotikohteiden toteutusmuotoja kaupungin omana palvelutuotantona tai vaihtoehtoisesti yksityisen toimijan toteuttamana. Lähtökohtana on saavuttaa valtuuston asettama tavoite yksityisen varhaiskasvatuksen osuuden kasvattamisesta 35 %:iin. Tämä tarkoittaa 10 varhaiskasvatuskohteen kohdentamista ensisijaisesti yksityisille toimijoille. Tällä varmistetaan tarvittavien varhaiskasvatuspaikkojen toteuttaminen ja toisaalta investointitarpeen hillitseminen. Kaupunkitasoisella prosessilla ja toimenpiteillä varmistetaan edellytykset tavoitteen saavuttamiseksi.

Voimassa olevaan investointiohjelmaan on talousarviovalmistelussa tehty muutoksia, jotka kasvattavat investointiohjelmaa noin 230 milj. eurolla. Keskeisin muutos on päiväkotien peruskorjausohjelman tehdyt lisäykset 16 kohteen osalta.

Talousarvion ja -suunnitelman vuosien 2026–2028 investoinnit ovat yhteensä noin 1,2 mrd. euroa. Koko kaudelle 2026–2035 investoinnit ovat yhteensä 2,8 mrd. euroa. Lisäksi kaupunki hankkii tiloja vuokraamalla tai PPP-projektiyhtiömallilla noin 400 milj. eurolla kaudella 2026–2028.

Vuonna 2026 kaupungin investoinnit ovat 400 milj. euroa ja vuokrakohteet 34 milj. euroa. Espoo-konserni investoi vuonna 2025 n. 638 milj. eurolla ja kauden 2026–2035 aikana yhteensä noin 5,0 mrd. eurolla

Kaupungin investointiohjelma on edelleen vahvasti etupainotteinen ja investointitaso korkea vuosina 2026–2028. Panostukset kaupungin kasvuun ja varhaiskasvatuksen ja opetuksen tilatarpeisiin mittavalla toimitilainvestointiohjelmalla, Kulttuurikeskuksen laajennus, Uimahallit, Tapiolan stadion sekä Kaupunkiradan rakentaminen painottuvat ohjelmakauden alkupuolelle ja pitävät investoinnit lähes 400 milj. euron tasolla.

Investointien tulorahoitusprosentti alhaisella tasolla

Kaupungin investointien tulorahoitusprosentti vuonna 2026 on 55. Vuosina 2026–2028 peruspalvelujen ja maanhankinnan investointirahaston arvioitua lisätuottoa on talousarviossa varattu käytettäväksi rahoitukseen 15 milj. euroa vuodessa. Mikäli tulorahoitus riittää investointien rahoitukseen, rahaston tuottoa ei käytetä. Rahaston purku voidaan korvata talousarvion ylittävillä rahoitustuotoilla. Korkean investointitason takia toiminnan ja investointien kumulatiivinen rahavirta on negatiivinen koko taloussuunnitelmakaudella. Vuoden 2026 rahavirta on 179 milj. euroa negatiivinen.

Kaupungin lainakanta kasvaa ilman toimenpiteitä

Vuonna 2026 toimintamenojen kasvu jatkuu palvelutarpeen lisääntyessä ja kustannustason noustessa, Palvelutilojen investoinnit, erityisesti koulu- ja päiväkotitilat sekä uimahallit, jatkuu edelleen suurella volyymillä ja kaupungin kasvu vaatii investointeja infrastruktuuriin. Kaupungin kasvua tukevia investointeja tehdään etupainoisesti suhteessa siihen, kuinka maanmyyntituotot sekä verotulot kertyvät.

Vuodelle 2026 on varattu lainanottovaltuutta 150 milj. euroa. Kaupungin lainakanta vuoden 2026 lopussa on arviolta 887 milj. euroa ja 2 657 euroa/asukas.

Ilman Espoo-tarinan talouden ankkuritavoitteiden edellyttämiä toimenpiteitä lainakanta kasvaisi 334 milj. eurolla taloussuunnitelmakaudella.

Konsernin lainakanta maan korkeimpia

Suurin osa Espoo-konsernin lainakannasta koostuu kaupungin lainojen lisäksi Länsimetro Oy:n, Espoon Asunnot Oy:n ja Helsingin Seudun Ympäristöpalvelut kuntayhtymän vieraasta pääomasta. Uusista investoinneista Tapiolan stadionhanke toteutetaan lainarahalla, joka nostaa konsernin lainakantaa. Myös Keilaniemen Kalliopysäköinti toteutuessaan toteutettaneen lainarahalla. Konsernin lainakanta on vuonna

Espoon kaupunki

Pöytäkirja

21/65

Kaupunginhallitus

§ 328

10.11.2025

2026 noin 3 858 milj. euroa, joka on 11 556 euroa asukasta kohden.
Lainakanta kasvaa vuoden 2025 ennusteesta 176 milj. euroa

Päätöshistoria

Liitteet

- 2 Talousarvio 2026 sekä taloussuunnitelma 2027-2028
- 3 Vastaukset vuoden 2026 talousarvioon liittyviin raha-asia-aloitteisiin

Oheismateriaali

Tiedoksi

Kaupunginhallitus 10.11.2025 § 329

§ 329

Länsirata Oy:n osakassopimuksen hyväksyminen (Kv-asia)

Valmistelijat / lisätiedot:
Nieppola Tommi
Hokkanen Torsti
etunimi.sukunimi@espoo.fi
Puhelinnumero 09 816 21

Päätösehdotus

Esittelijä
Kaupunginjohtaja Mykkänen Kai

Kaupunginhallitus ehdottaa, että valtuusto

1

hyväksyy Länsirata Oy:n osakassopimuksen, sen liitteen mukaisen Espoon rahoitussitoumuksen ja muut asiaan kuuluvat liitteet

2

hyväksyy Länsirata Oy:n kuntaosakkaiden sitoumuksen Länsiradan toisen rakentamisvaiheen rahoittamisesta liitteen mukaisessa muodossa

3

valtuuttaa kaupunginjohtajan tekemään osakassopimukseen ja sen liitteisiin vähäisiä teknisiä tarkennuksia ja allekirjoittamaan osakassopimuksen ja asiaan kuuluvat liitteet edellyttäen, että muut osakassopimuksen osapuolet hyväksyvät asiakirjat vastaavan sisältöisenä ja kaikki kuntaosakkaat hyväksyvät myös ratahankkeen toisen vaiheen rahoituksen liitteen mukaisessa muodossa sekä

4

valtuuttaa kaupunginhallituksen hyväksymään osakassopimukseen ja sen liitteisiin mahdollisia muutoksia, joilla ei ole suhteellisesti arvioiden merkittäviä vaikutuksia Espoon kaupungin rahoitusosuuksiin eikä kuntaosakkaiden kokonaisrahoitusvastuuseen.

Käsittely

Isotalo poistui esteellisenä asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi (Hallintolaki 28 § 1. mom.5. kohta).

Hopsu Rodriguezin kannattamana ehdotti, että asia jätetään pöydälle.

Keskustelun pöydälle panosta päätyttyä puheenjohtaja totesi, että on tehty esittelijän esityksestä poikkeava kannatettu pöydälle panoa koskeva ehdotus, jonka johdosta on äänestettävä. Puheenjohtaja totesi

kaupunginhallituksen 3 äänellä 10 ääntä vastaan 2 äänestettyä tyhjää hylänneen Hopsun ehdotuksen. Äänestyslista on pöytäkirjan liitteenä. (Äänestys 1)

Keskustelun aikana tehtiin seuraavat ehdotukset:

Cederlöf Nevalinnan kannattamana teki seuraavan ehdotuksen: Kaupunginhallitus ehdottaa valtuustolle, että osakassopimus hylätään ja että Espoo ei osallistu Länsirata-hankkeeseen, johtuen hankkeen riskeistä ja kielteisistä vaikutuksista talouteen ja ympäristöön.

Partanen Kataisen kannattamana teki seuraavan lisäysehdotuksen: valtuusto ...5. toteaa kantanaan, että Länsirata-hankkeen toteuttamisessa tulee käyttää hiilineutraalia (vähähiilistä) betonia ja terästä ilmastopäästöjen minimoimiseksi, 6. toteaa kantanaan, että Länsirata-hankkeen luontohaittojen vähentämiseksi ja ekologisten yhteyksien turvaamiseksi ja vahvistamiseksi tulee toteuttaa kaikki mahdolliset lieventämistoimet, 7. käynnistää Länsiradan Espoon-osuuden luontohaittojen kompensatioselvityksen laatimisen välittömästi ja linjaa ekologisen kompensaaion toteuttamisesta selvityksen valmistuttua.

Hopsu Nevalinnan kannattamana teki seuraavaan lisäysehdotuksen: Kaupunginhallitus ehdottaa, että valtuusto jättää Histan alueella Kiimassuon kokonaisuudessaan rakentamisen ulkopuolelle ja selvittää mahdollisuudet ennallistaa suoalue.

Keskustelun päätyttyä puheenjohtaja totesi, että on tehty kolme kannatettua esittelijän esityksestä poikkeavaa ehdotusta. Puheenjohtaja ehdotti, että ensin käsiteltäisiin Partasen lisäysehdotus ja sen jälkeen Cederlöfin ehdotus. Kaupunginhallitus hyväksyi puheenjohtajan äänestysjärjestysehdotuksen. Lisäksi puheenjohtaja totesi, että Hopsun lisäysehdotusta ei oteta käsittelyyn, koska ehdotus ei liittynyt käsiteltävänä olevaan asiaan.

Puheenjohtaja tiedusteli, voidaanko Partasen lisäysehdotus yksimielisesti hyväksyä. Koska ehdotusta ei vastustettu, puheenjohtaja totesi kaupunginhallituksen hyväksyneen sen.

Puheenjohtaja totesi, että on esittelijän esityksestä poikkeava kannatettu Cederlöfin ehdotus, jonka johdosta on äänestettävä. Puheenjohtaja totesi kaupunginhallituksen 10 äänellä 4 ääntä vastaan 1 äänestettyä tyhjää hylänneen Cederlöfin ehdotuksen. Äänestyslista on pöytäkirjan liitteenä. (Äänestys 2).

Päätös

Kaupunginhallitus päätti ehdottaa, että valtuusto

1

hyväksyy Länsirata Oy:n osakassopimuksen, sen liitteen mukaisen Espoon rahoitussitoumuksen ja muut asiaan kuuluvat liitteet

2

hyväksyy Länsirata Oy:n kuntaosakkaiden sitoumuksen Länsiradan toisen rakentamisvaiheen rahoittamisesta liitteen mukaisessa muodossa

3

valtuuttaa kaupunginjohtajan tekemään osakassopimukseen ja sen liitteisiin vähäisiä teknisiä tarkennuksia ja allekirjoittamaan osakassopimuksen ja asiaan kuuluvat liitteet edellyttäen, että muut osakassopimuksen osapuolet hyväksyvät asiakirjat vastaavan sisältöisenä ja kaikki kuntaosakkaat hyväksyvät myös ratahankkeen toisen vaiheen rahoituksen liitteen mukaisessa muodossa sekä

4

valtuuttaa kaupunginhallituksen hyväksymään osakassopimukseen ja sen liitteisiin mahdollisia muutoksia, joilla ei ole suhteellisesti arvioiden merkittäviä vaikutuksia Espoon kaupungin rahoitusosuuksiin eikä kuntaosakkaiden kokonaisrahoitusvastuuseen

5

toteaa kantanaan, että Länsirata-hankkeen toteuttamisessa tulee käyttää hiilineutraalia (vähähiilistä) betonia ja terästä ilmastopäästöjen minimoimiseksi,

6

toteaa kantanaan, että Länsirata-hankkeen luontohaittojen vähentämiseksi ja ekologisten yhteyksien turvaamiseksi ja vahvistamiseksi tulee toteuttaa kaikki mahdolliset lieventämistoimet,

7

käynnistää Länsiradan Espoon-osuuden luontohaittojen kompensatioselvityksen laatimisen välittömästi ja linjaa ekologisen kompensaation toteuttamisesta selvityksen valmistuttua.

Cederlöf ja af Hällström ilmoittivat eriävänä mielipiteenään seuraavaa:

Länsirata-hanke on kestämaton talouden ja ympäristön näkökulmasta. Hankkeeseen liittyy isoja taloudellisia riskejä, joita Espoo ei voi ottaa tässä talouden tilanteessa.

Selostus

Raideliikenteen kehittämisen merkitys

Liikenne on merkittävä kasvihuonepäästöjen aiheuttaja. Kaupungistuminen, ilmastonmuutoksen torjuminen, kestävä kehityksen vaatimukset sekä taloudelliset syyt edellyttävät uusia ratkaisuja liikkumiseen ja logistiikkaan. Nämä haasteet edellyttävät, että liikennejärjestelmää kehitetään voimakkaasti ja liikkumisessa siirrytään kohti kestäviä kulkumuotoja. Osa ratkaisua olisi liikennevirtojen siirtyminen raiteille.

Lähtökohtana raideliikenteen kehittämiseksi ja uusille, nopeille raideyhteyksille on nykyistä ennakoitavampi liikennejärjestelmäsuunnittelu, aikaisempaa suuremmat investointipanostukset infrastruktuuriin ja investoinneista koituvien yhteiskunnallisten hyötyjen saavuttaminen nopeammin.

Alueiden ja seutujen saavutettavuus on Suomen kilpailukyvyn ja menestyksen kannalta keskeistä. Suurilla ratahankkeilla on suotuisia vaikutuksia talouskasvuun, tulonjaon kehitykseen, työssäkäyntialueisiin, kaupunkirakenteisiin ja ympäristöön. Nopeat raideliikenneyhteydet lisäävät työvoiman liikkuvuutta, parantavat saavutettavuutta, kaupunkien elinkeinoelämän yleisiä toimintaedellytyksiä, laajentavat työssäkäyntialueita, edistävät asukkaiden hyvinvointia, parantavat ja luovat otollisia sijainteja asumiselle ja yrityksille sekä parantavat kohtuuhintaisen asuntotuotannon edellytyksiä.

Länsirata Oy:n noudattamassa hankeyhtiömallissa on kyse uudesta tavasta suunnitella, toteuttaa ja rahoittaa suuria ratainvestointeja koko yhteiskunnan hyväksi.

Länsirata tuo uusia paikkakuntia raideliikenteen piiriin, parantaa Suomen yhteyksiä Eurooppaan ja täyttää eurooppalaisen TEN-T-liikenneverkon edellytykset Helsingin ja Turun välisellä osuudella.

Länsirata Oy:n osakassopimus

Neuvottelutulos Länsirata Oy:n osakassopimukseksi hyväksyttiin valtion ja kuntien välisessä neuvottelussa 31.10.2025. Neuvottelutuloksen hyväksyminen tarkoittaa sitä, että valtio ja kunnat voivat tehdä päätökset hankkeen rakentamisvaiheeseen siirtymisestä. Siinä tehdään rakentamissuunnitelma koko välille Espoosta Kupittaaalle ja rakennetaan uutta rataa Espoon ja Lohjan välille sekä toinen raide Salo-Hajala- ja Nunna-Kupittaa-rataosuuksille.

Kuntien taloudelliset vastuut ovat neuvottelutuloksessa rajatut ja selkeät. Mahdollinen EU-tuki hyödyttää kaikkia yhtiön osakkaita. Kuntien kirjanpitoimenettelyt on huomioitu neuvottelujen aikana ja ne huomioidaan kuntien päätöksenteon yhteydessä.

Osakassopimuksen mukaan osapuolten tarkoituksena on sopia tarkemmin Yhtiön hallinnosta, rahoituksesta ja päätöksenteosta, Yhtiön osakkeiden omistuksesta ja luovutuksesta ja niihin liittyvistä oikeuksista ja velvollisuuksista sekä osakkaiden oikeuksista ja velvollisuuksista toisiinsa nähden siten, kuin osakassopimuksessa on esitetty. Osakassopimus korvaa Yhtiön ja osakkaiden välisen suunnitteluhanketta koskevan alkuperäisen osakassopimuksen siihen tehtyine muutoksineen.

Osakassopimuksessa ja sen liitteissä sovitaan rakentamishankkeen ensimmäisen vaiheen toteuttamisesta ja osakkaiden rahoitusvastuista. Osakkaat tiedostavat, että rakentamishankkeen pääomituksiin sisältyy taloudellinen riski. Yhtiön suunnittelema ja rakentama omaisuus siirretään osaksi Väyläviraston hallinnoimaa valtion rataverkkoa mahdollisimman nopeasti sen jälkeen, kun valmis kokonaisuus on saanut käyttöönottoluvan ja Väylävirastolla on edellytykset omaisuuden vastaanottamiseen.

Länsiradan ensimmäisen vaiheen kokonaiskustannusarvio on 1,32 miljardia euroa. Kuntien osuus rahoituksesta on 33 prosenttia ja Suomen valtion osuus 67 prosenttia. Kunnat sitoutuvat ensimmäiseen vaiheeseen yhteensä 400 miljoonalla eurolla ja Suomen valtio 400 miljoonalla. Tämän lisäksi hankkeen toteuttavalle Länsirata Oy:lle annetaan oikeus hankkia vierasta pääomaa enintään 520 miljoonaa euroa. Kuntien 400 miljoonan rahoitusosuus kohdistuu lähemmäs sitä hetkeä, kun rata valmistuu ja investoinnin hyödyt toteutuvat. Rahoitus on jakotettu kuntien toivomalla tavalla. Espoon kaupungin maksuosuus hankkeen ensimmäisestä vaiheesta (170 000 000 euroa) tulee jakautumaan usealle vuodelle. Osakkaat sitoutuvat kattamaan rakentamishankkeen kustannuksia osakassopimuksessa ja sen liitteessä määriteltujen ehtojen mukaisesti.

Mahdollisesta kustannusnoususta ja vieraan pääoman rahoituskustannuksista Suomen valtion osuus on 67 prosenttia ja kuntaomistajien osuus 33 prosenttia. Länsirata Oy:n osakkaat pitävät tärkeänä, että yhtiö seuraa aktiivisesti hankkeen kustannuskehitystä ja minimoi riskit kustannusnoususta.

Hankkeen toisessa vaiheessa on tarkoitus toteuttaa osuudet Lohja-Salo ja Hajala-Nunna. Kunnat ovat sopineet keskenään 3.9.2025 myös toisen vaiheen rahoittamisesta 300 miljoonalla eurolla. Tältä osin kyseessä on kuntien valtiolle tarjoama optio, jonka mukaan kunnat osallistuvat toisen vaiheen rakentamiseen yhteensä 300 miljoonalla eurolla, mikäli valtio tekee toisen vaiheen rakentamisen edellyttämät investointi- ja rahoituspäätöksensä vuoteen 2031 mennessä. Nyt päättyneissä neuvotteluissa valtion kanssa tätä toisen vaiheen rakentamisen optiota ei

käsitelty, mutta tämä kuntien välinen sopimus toisen vaiheen mahdollisesta rahoituksestaviedään valtuustojen hyväksyttäväksi samassa yhteydessä. Kuntien keskinäinen sopimus korostaa osakaskuntien näkemystä siitä, että radan hyödyt saadaan täysimääräisinä vasta, kun koko ratayhteys on valmis. Kunnille neuvotteluissa onkin ollut tärkeää edistää koko ratavälin rakentamissuunnittelua kustannussäästöjen saavuttamiseksi sekä hankkeen EU-tukikelpoisuuden ja rakentamisvalmiuden parantamiseksi.

Kunnille on tärkeää myös se, että radan rakentavan Länsirata-yhtiön ohjaus on selkeää. Hankkeesta on vastuussa yhtiön hallitus, jonne kunnat nimeävät myös jäseniä. Selkeä ohjaus varmistaa hankeyhtiön toimintaedellytykset ja mahdollistaa taloudellisesti ja toiminnallisesti hyödylliset innovaatiot hankkeen toteuttamisessa. Lisäksi on olennaista, että rakentamisen aikaisista vastuista hankeyhtiön ja valtion rataverkkoa hallinnoivan Väyläviraston välillä on selkeät kirjaukset.

Osakassopimus tulee voimaan, kun kaikki osapuolet ovat sen allekirjoittaneet.

Rahoitussitoumus ja sen jakaantuminen osahankkeille

Osakkaiden rahoitussitoumusten jakamisessa käytettävä kustannusarvio 1319,9 miljoonaa euroa jakautuu määritetyille osahankkeille seuraavasti: Espoo-Hista (rakentaminen 310 milj. euroa, rakentamissuunnittelu 9 milj. euroa)

1) Hista-Vihti (rakentaminen 139 milj. euroa, rakentamissuunnittelu 4 milj. euroa)

2) Vihti-Lohja (rakentaminen 510 milj. euroa, rakentamissuunnittelu 14 milj. euroa)

3) Salo-Hajala (rakentaminen 140 milj. euroa, rakentamissuunnittelu 8 milj. euroa)

4) Nunna-Kupittaa (rakentaminen 120 milj. euroa, rakentamissuunnittelu 3 milj. euroa)

5) Lohja-Salo (rakentamissuunnittelu 48 milj. euroa)

6) Hajala-Nunna (rakentamissuunnittelu 15 milj. euroa)

Länsirata Oy:n kuntaosakkaiden neuvottelutulos Länsiradan rahoittamista

Kunnat sitoutuvat ensimmäiseen vaiheeseen yhteensä 400 miljoonalla eurolla. Toisen vaiheen toteutukseen kunnat sitoutuisivat yhteensä 300 miljoonalla eurolla edellyttäen, että valtio tekee siitä toteutus päätöksen vuoden 2031 loppuun mennessä. Länsiradan hyödyt saadaan täysimääräisinä vasta, kun koko ratayhteys on valmis.

Kuntien kesken rahoitus jakautuisi seuraavasti:

	1. VAIHE	2. VAIHE	YHTEENSÄ
SALO	27 000 000 (6,75 %)	25 000 000 (8,33 %)	52 000 000 (7,43 %)
LOHJA	30 000 000 (7,50 %)	22 000 000 (7,33 %)	52 000 000 (7,43 %)
VIHTI	28 000 000 (7,00 %)	17 000 000 (5,67 %)	45 000 000 (6,43 %)
KIRKKONUMMI	15 000 000 (3,75 %)	11 000 000 (3,67 %)	26 000 000 (3,71 %)
TURKU	130 000 000 (32,50 %)	132 500 000 (44,17 %)	262 500 000 (37,50 %)
ESPOO	170 000 000 (42,50 %)	92 500 000 (30,83 %)	262 500 000 (37,50 %)
KUNNAT YHT	400 000 000	300 000 000	700 000 000
VALTIO	400 000 000	-	-

Edellä mainittu kustannusjako on kuntien virkajohdon neuvottelutulos. Luvuissa ei ole huomiotu mahdollisia hankkeeseen osoitettavia EU-tukia.

Länsiradan talousvaikutukset ovat Espoolle positiivisia erityisesti uusien työpaikkojen luonnin ja raideyhteyden varrelle rakennettavien asuntojen kannalta. Pelkästään Histasta saatavat maanmyyntitulot kattaisivat kaupunkitekniikan arvion mukaan Espoon rahoitusosuuden.

Länsirata vaikuttaa useaan Espoo-tarinassa mainitun tavoitteen saavuttamiseen, kaupunkiradan toteuttamiseen ja Pohjois- ja Keski-Espoon osayleiskaavan tavoitteiden toteuttamiseen.

Länsirata on sekä kaupungin että kansallisten ilmastotavoitteiden mukainen. Espoo-tarinan mukaan Espoo ohjaa luonnon säästämiseksi ja päästöjen vähentämiseksi rakentamista erityisesti hyvien joukkoliikenneyhteyksien varrelle. Espoo-tarinan mukaan Espoo luo edellytyksiä tulevaisuuden raidehankkeiden toteuttamiselle.

Länsirata toteuttaa Espoo-tarinaa. Länsiradan ensimmäisten osahankkeiden osalta rakentaminen voisi alkaa aikaisintaan vuoden 2027 loppupuolella.

Länsiradan merkitys ja vaikutukset Espoolle

Maankäytön kehittämisen mahdollisuudet Länsiradan käytävässä

Länsirataan on varauduttu maakuntakaavassa sekä Espoon yleiskaavassa. Ehdotusvaiheessa olevan Espoon yleiskaava 2060:n eräs keskeinen maankäytön kehittämisen ja varautumisen suunta on Länsiradan kehityskäytävä. Lainvoimaisessa Espoon pohjois- ja keskiosien yleiskaavassa on hyväksytty varaus Histan asemanseudulle ja suunnitteilla olevalle ratakäytävälle, jonka pohjalta on voitu hyväksyä Länsiradan yleissuunnitelman Espoon puoleinen osuus.

Vireillä olevassa koko Espoon kokonaisyleiskaavassa osoitetaan maankäytön kehittämisalueet koskien Myntinmäki-Forsbacka alueen asemavarausta ja Histan aseman ulointa lähivaikutusaluetta. Asemanseutujen asemakaavoittaminen edellyttää kuitenkin päätöstä Länsiradan toteuttamisesta.

Espoon asemanseutujen maankäytön asemakaavoitus ja rakentaminen ajoittuvat seuraaville vuosikymmenille. Mikäli Länsiradan toteuttaminen etenee, niin ensimmäisenä tullaan ohjelmoimaan Histan ja sen ympäröivän alueen maankäytön suunnittelua siten, että aluetta on mahdollista alkaa rakentaa 2030-luvulla. Myntinmäkeen on aluksi tulossa vain asemavaraus ja alueen maankäytön suunnittelu ja rakentaminen ajoittuvat vasta Histan jälkeen useiden vuosikymmenien päähän, mikäli tarvetta ilmenee.

Espoon yleiskaava ei sinällään ota kantaa Länsiradan rakentamisen aikatauluun, vaan varautuu sen tarjoamiin mahdollisuuksiin kehittää tulevien vuosikymmenten maankäyttöä ja kestäväää liikkumista länsisuunnalla. Mikäli Länsiradan rakentamisesta ei tulisi vielä päätöstä, kannattaa siihen liittyvät yleiskaavalliset varaukset säilyttää tulevia vuosikymmeniä varten, niin kuin maakuntakaavakin osoittaa. Rakentamatta jättämispäätös merkitsisi 2030-luvun asemakaavoituksen suuntaamista enemmän muualle Länsiradan kehityskäytävän sijasta, ja nykyisten kerrostalo- ja pientaloalueiden sekä niiden lähialueiden nopeampaa tiivistymistä. Tulee painetta rakentaa nopeammin Kalajärvi-Viiskorpi-suunnalle, jonka kunnallistekniikan rakentaminen on myös kallista. Hista tarjoaa runsaasti pientalopotentialia hyvin saavutettavasti ja luontoa lähellä. Joka tapauksessa koko Espoota kaavoitetaan alkaneella valtuustokaudella ja sen jälkeenkin tasapainoisesti ja kasvua halliten, kuten juuri hyväksytty Espoo-tarina määrittelee.

Hista ja sen lähialue mahdollistavat yleiskaavatarkastelun tarkkuudella noin 850 000 k-m² asuinrakentamista, mikä tarkoittaa noin 17 000 asukasta. Tästä noin puolet olisi pientalorakentamista.

Työpaikkarakentamista alue mahdollistaa noin 220 000 k-m², mikä tarkoittaa noin 4700 työpaikkaa. Luvut täsmentyvät tarkemmassa suunnittelussa ja asemakaavoituksessa, koska suunnittelussa on otettava huomioon muun muassa alueiden luontoarvot.

Myntinmäen asemanseutu ja sen lähialue mahdollistavat yleiskaavatarkastelun tarkkuudella noin 540 000 k-m² asuinrakentamista, mikä tarkoittaa noin 10 000 asukasta. Tästä noin puolet olisi pientalorakentamista. Työpaikkarakentamista on alustavasti hahmoteltu noin 40 000 k-m², mikä tarkoittaa noin 800 työpaikkaa. Myntinmäen alue esiintyy suunnitelmissa asemavarauksena ja maankäyttö yleiskaavassa myöhemmän tulevaisuuden mahdollisuutena.

Kaupunkien ja yhdyskuntien pitkäjänteinen kehittäminen edellyttää varautumista tulevaisuuteen. Espoo-tarina painottaakin kasvun hallintaa. Kuitenkin useiden vuosikymmenten aikajänteellä Espoo tulee jatkossakin kasvamaan, vaikka kasvuvauhti maltillistuu. Sen vuoksi on tärkeää varata myös uusia tulevaisuuden alueita, joiden maankäyttö tukeutuu kestäviin liikkumismuotoihin.

Histasta ja myöhemmin Myntinmäestä on mahdollista suunnitella ja rakentaa monipuolisia ja vetovoimaisia asuinalueita, joissa on myös runsaasti palveluita ja työpaikkoja. Aseman tiiviimpien keskusta-alueiden lisäksi asemien lähialue tarjoaa runsaasti mahdollisuuksia rakentaa pientaloja. Ajallinen saavutettavuus kestäväällä kulkumuodolla, 26 minuuttia Helsingin keskustasta, mahdollistaa korkeatasoisella suunnittelulla houkuttelevia asuinypäristöjä.

Koko Espoo-Turku ratakäytävän osalta on laadittujen vaikutusarvioiden perusteella todettu seuraavia hyötyjä: alueiden saavutettavuus paranee, maankäyttö tehostuu, ostovoima kasvaa ja uusia investointeja syntyy. Näin ollen myös yhteiskuntataloudellinen laskelma on positiivinen; EU-tukikriteerien mukainen hyötykustannussuhde on 1,41 eli hankkeen sosioekonomiset hyödyt on arvioitu suuremmiksi kuin sen kustannukset.

Länsiradan varteen kehittyvä nauhamainen ja hyvin saavutettava yhdyskuntarakenne vahvistaa koko Länsi-Uudenmaan kehitystä, mistä hyötyy erityisen paljon Espoo, jolle avautuu täysin uusi kehityskäytävä. Saavutettavuudeltaan parantuvat alueet muuttuvat houkutteleviksi asuin- ja elinkeinoelämän paikoiksi. Yritysten kannalta katsottuna saavutettavuuden parantuminen lisää mahdollisuuksia saada työntekijöitä ja alentaa työasiamatkojen kustannuksia. Histan asemanseudulle ja erityisesti sen eteläpuolelle on mahdollista kehittää hyvä ja houkutteleva yritysalue, mihin Espoon yleiskaavassa varaudutaankin. Yhtenä mahdollisuutena voisi olla HSY-vetoisen Ekoteollisuuskeskuksen kehittyminen laajemmin Kiertotalouskeskukseksi.

Espoossa hankkeen vaikutusta kiinteistömarkkinoihin vahvistaa asemanseutujen maankäytön merkittävät kehittämistavoitteet. Eniten koko

hankkeesta hyötyvät Espoon, Lohjan ja Vihdin kiinteistömarkkinat, Helsingin, Espoon ja Vantaan työmatkaliikenne, Turun, Salon, Kaarinan, Lohjan ja Vihdin yritykset sekä Uudenmaan aluetalous.

Sen jälkeen, kun Länsirata on rakennettu ja asemanseudut ovat rakentuneet, niin Espoon keskuksen rooli Espoon sisäisenä, mutta myös koko läntisen Uudenmaan eri suunnista hyvin saavutettavana solmupisteenä vahvistuu. Parantuneen saavutettavuuden myötä Espoon keskus voi kehittyä muiden kaupunkikeskusten rinnalle haluttuna ja vetovoimaisena alueena, mikä osaltaan parantaa seudun mainetta ja ehkäisee eriytymiskehitystä.

Asemanseutujen rakentamiseen liittyvät kustannukset ja tulot

Varsinaiset radan rakentamiseen liittyvät kustannukset jaetaan hankeosapuolten kesken aiemmin esitettyjen jakosuhteiden mukaisesti. Osakaskunnat vastaavat omien asemanseutujensa kunnallistekniikan ja katujen (infrakustannukset) ja maankäyttöön liittyvän tarpeellisen palveluinfran rakentamiskustannuksista. Kaupunki saa tuloja omistamiensa kaavoitettujen maiden myynnistä sekä yksityisten maiden kaavoituksen maankäyttösopimuskorvauksista.

Kustannusten ja tulojen arvio on laskettu yleiskaavoituksen tarkkuudella ja suuruusluokka-arviona, jolloin niihin sisältyy tässä vaiheessa vielä runsaasti epävarmuuksia. Laskelmat tarkentuvat tarkemmassa suunnittelussa ja asemakaavoituksessa. Tämänhetkisten laskelmien mukaan Histan asemanseudun ja lähialueen tulot ylittävät infrakustannukset. Tuloja asuinrakentamisen tontinmyynnistä ja maankäyttösopimuksista on arvioitu saatavan noin 250–370 milj. euroa riippuen siitä, rakennetaanko aseman lähelle sijoittuva Kiimassuo vai säilytetäänkö suo ”kaupunkikeitaana” ja kuinka tehokkaana koko aluetta suunnitellaan. Kumpi vaihtoehto valitaan ja kuinka tehokkaaksi alue suunnitellaan, selviää myöhemmin tarkemmassa kaavoituksessa. Kunnallistekniikan rakennuskustannuksiksi on arvioitu noin 120–130 milj. euroa. Tämä ei sisällä palveluinfran eli koulujen, päiväkotien ja liikuntapalveluiden rakentamiskustannuksia, eikä esimerkiksi Histan eritasoliittymän ja aseman rakennuskustannuksia. Niiden toteuttamista rahoittaisi osaltaan Histan alueelle sijoittuvien asukkaiden ja yritysten maksamien kunnallis-, kiinteistö- ja yhteisöverojen tuotto.

Alueille pitää suunnitella ja toteuttaa asukkaiden tarvitsemat palvelut. Niiden sisältö, määrä ja kustannukset tarkentuvat seuraavissa suunnitteluvaiheissa. Mikäli Länsiradan asemanseutuja ei toteuteta, niin niiden mahdollistamalle väestömäärälle pitää tulevaisuudessa tuottaa palvelut jossain muualla. Sikäli palveluiden järjestämisen kustannusosuus on väestön sijoittumisen kannalta tällaisen tarkastelun tarkkuustasolla kustannusneutraali.

Liikennöinti ja liikkuminen

Länsirata mahdollistaa kaukoliikenteen lisäksi uutta lähiliikennettä Espoosta länteen. Uuden ratayhteyden myötä junalla pääsee ensimmäistä kertaa Histaan, Kirkkonummen Veikkolaan, Vihtiin sekä Lohjalle. Matka-aika Helsingistä Histaan (26 minuuttia), Veikkolaan (31 minuuttia), Vihtiin (37 minuuttia) ja Lohjalle (44 minuuttia). Vertailun vuoksi matka-aika Helsingistä Mellunmäkeen tai Vuosaareen metrolla on noin 25 minuuttia ja Kivenlahteen noin 35 minuuttia. Autolla matka Histasta Helsingin keskustaan kestää nykyisin ruuhkatilanteen mukaan noin 30–55 minuuttia. Vastaavasti matka-aika Histasta Pasilaan junalla on 21 minuuttia ja autolla noin 22–40 minuuttia. Todennäköisesti automatka tulevaisuudessa hidastuu entisestään ruuhkautumisen lisääntyessä Helsingin seudun kasvun myötä.

Helsingin ja Turun välillä voisi kulkea ruuhka-aikoina yksi Express-vuoro tunnissa suuntaansa. Lohjan ja Vihdin lähijunat voisivat kulkea läpi päivän puolen tunnin välein molempiin suuntiin. Kirkkonummen Veikkolaan, ja myös Histaan, voisi kulkea neljä lähijunaa tunnissa.

Espoon länsisuunnan pitkämatkainen ja läntisten asuinalueiden liikkuminen perustuu tällä hetkellä Turunväylän käyttöön ja ajoneuvoliikenteeseen. Turunväylän kapasiteetti on ajoittain rajoitettu ja tie ruuhkautuu välillä pahoin ruuhka-aikaan tai onnettomuuden sattuessa. Uuden maankäytön kehittäminen Turunväylän varaan on haasteellista ilman ratayhteyttä. Histan ja Myntinmäen asemanseutujen rakentamisen ja kestävästi liikkumisen edellytys on Länsiradan rakentaminen.

Ympäristövaikutukset

Suurissa infrahankkeissa syntyy väistämättä vähintäänkin paikallisia haitallisia ympäristövaikutuksia, mutta kun tarkastellaan koko hanketta ja sen vaikutuksia ympäristöön ottaen huomioon laajemmat kokonaisvaikutukset, niin hankkeen tulee olla kestävä.

Länsiratahankkeen ilmastovaikutukset voidaan jakaa neljään pääkoriin: elinkaaripäästöt, rakentamisen aikaiset päästöt, liikennöinnin ilmastovaikutukset ja raideliikenteen vaikutukset yhdyskuntarakenteeseen.

Elinkaaripäästöt jaettuna laskennallisen elinkaaren (50 vuotta) ajalle ovat vuositasolla noin 0,06 % Suomen vuosipäästöistä. Rakentamisen aikaisia päästöjä arvioidaan voitavan vähentää vielä lisää nykykeinoillakin noin 36 % ja tulevaisuudessa jopa 80 % aiemmin arvioituun nähden.

Raideliikenne on vähäpäästöinen ja energiatehokas liikennemuoto. Länsirata mahdollistaa rakentamista kestävästi raideliikenteen varaan ja tiivistää asumista asemanseuduille. Tiiviin yhdyskuntarakenteen hyödyt verrattuna haja-asutukseen on osoitettu.

Espoon alueella joudutaan ratalinjan alta sekä asemanseutujen alueelta kaatamaan metsää radan ja muun rakentamisen tieltä. Erityisesti Myntinmäen asemanseudun alueella on yleiskaavoituksen yhteydessä tunnistettu arvoltaan erilaisia luontotyyppisiä, joita tulee tarkemmassa suunnittelussa ja asemakaavoituksessa ottaa huomioon ja suunnitella tuleva maankäyttö niihin sopeutuen.

Myös radan poikki kulkevat tai maankäytön liepeille sijoittuvat ekologiset yhteydet tulee turvata. Ekologisten yhteyksien kannalta kriittisille paikoille on tarpeen suunnitella radan läpäiseviä ekologisen yhteyden muodostavia rakenteita, jotka huomioivat paikallisen lajiston tarpeet. Luonnonarvomarkkinoiden kehittyessä ja otettaessa kompensatioita käyttöön tulevaisuudessa on mahdollista tutkia Länsirata-hankkeen yhteydessä rakentamisen vuoksi poistuvien luontoarvojen hyvittämistä suojelemalla ja ennallistamalla luontoa muualla.

Hankkeesta on laadittu selvitys ympäristövaikutuksista sekä yleissuunnittelun, että tarkemman ratasuunnittelun yhteydessä. Koko hankekokonaisuudesta on laadittu ympäristövaikutusten arviointi eli YVA.

Länsiradan vaikutuksia valtakunnallisella tasolla

Nopeamman ja sujuvamman yhteyden lisäksi uusi rata tuo kaikki radanvarren paikkakunnat lähelle pääkaupunkiseutua ja luo läntiseen Etelä-Suomeen 1,5 miljoonan suomalaisen työmarkkina-alueen.

Uusi junayhteys mahdollistaa Helsingin ja Turun välillä toimivan lähijunaliikenteen käyttöön 15 uutta asemapaikkaa. Ratayhteys tuo näin uuden mahdollisuuden lähijunaliikenteeseen puolelle miljoonalle suomalaiselle. Uuden radan mahdollistama lähijunaliikenne Lohjalta, Vihdistä ja Kirkkonummelta vähentää pääkaupunkiseudun autoliikenteen ruuhkautumista. Junasta tulee yhä useammin aito vaihtoehto.

Rantaradalla on jatkossakin tärkeä rooli junaliikenteen mahdollistajana alueellaan, mutta Länsiradan rakentaminen tarjoaa huomattavan suuret yhdyskuntataloudelliset hyödyt koko yhteysvälille ja sen myötä Espoo-Salo välille avautuu uusi kehityskäytävä lähijunayhteyden varaan. Rantaradan palvelutason selkeä parantaminen edellyttäisi huomattavan suuria miljardiluokan kehittämispanostuksia, joilla ratayhteyden merkittävää nopeutusta ja matkustajapotentiaalia ei kuitenkaan vielä saavutettaisi.

Länsirata on osa eurooppalaisen TEN-T-liikenneverkon Skandinavia-Välimeri-ydinverkkokäytävää. TEN-T-verkon tarkoitus on edistää ihmisten ja tavaroiden liikkumista Euroopassa sujuvasti ja saumattomasti. Suomi on jo saanut ratayhteyden suunnitteluun EU-tukea 50 prosenttia kustannuksista, ja rakentamiseen tukea voi saada enintään 30 prosenttia EU-rahoitusta.

Väyläviraston arvioiden mukaan Länsiradalla tehdään tulevaisuudessa jopa seitsemän miljoonaa lähiliikenteen matkaa vuodessa. Pääosa matkoista tehdään Helsingin ja Lohjan välisellä uudella rataosuudella.

Länsirata Oy on teettänyt hankkeesta vaikuttavuusanalyysin konsulttitoimeksiantona. Yhteenveto analyysistä:

[TTJ Vaikuttavuusanalyysi 28 2 2023.pdf](#)

Boston Consulting Group on arvioinut, että Länsiradan rakentamisen myötä sen vaikutusalueelle toteutetaan merkittävät yksityiset investoinnit, joiden suuruusluokka on jopa kuusi miljardia euroa. Investointeja syntyy radan päissä olevien suurten kaupunkien alueille, mutta aivan uutta yhdyskuntarakenteen kehitystä syntyy alueille, joille ratayhteys syntyy ensimmäistä kertaa.

Suunnittelutilanne ja toteutusaikataulu

Hankkeelle on aiemmin laadittu yleissuunnitelma, jossa määriteltiin rautatien sijainti, tilantarve sekä sen suhde ympäröivään maankäyttöön. Lisäksi on tehty ympäristövaikutusten arviointi (YVA), missä arvioidaan ratakankkeen vaikutuksia luontoon, rakennettuun ympäristöön, ihmisten terveyteen ja hyvinvointiin sekä luonnonvarojen käyttöön.

Liikenne- ja viestintävirasto Traficom hyväksyi Espoo–Salo-oikoradan yleissuunnitelman 13.1.2025. Yleissuunnitelma koskee välejä Espoo–Hista ja Hista–Salo.

Hankkeesta on käynnissä yksityiskohtaisempi ratasuunnitteluvaihe, josta vastaa Länsirata Oy. Ratasuunnitteluvaiheessa määritetään muun muassa radan tarkempi sijainti ja rautatietä varten tarvittavat alueet niin tarkasti, että ne ovat merkittävässä maastoon. Espoo-Hista välin ratasuunnitelma on valmis, asetettu nähtäville ja siirtymässä hallinnolliseen hyväksymisprosessiin. Hista-Lohja osuuden ratasuunnitelma on valmistunut teknisesti ja siirtymässä hallinnolliseen hyväksymisprosessiin. Ratasuunnitelmat hyväksyy Liikenne- ja viestintävirasto Traficom ja ne ovat voimassa neljä vuotta.

Rakentamispäätöksen jälkeen hankkeessa laaditaan yksityiskohtainen rakentamissuunnitelma. Rakentamissuunnittelu voidaan aloittaa, kun ratasuunnitelmat ovat teknisin osin valmistuneet. Tarvittavien maa-alueiden ja kiinteistöjen lunastaminen tulee ajankohtaiseksi investointipäätöksen jälkeen. Länsiradan rakentamissuunnittelu, rakentaminen ja käyttöönotto ajoittuvat vuosille 2026–2034. Radan käyttöönotto ja testaus voidaan aloittaa rakentamisen loppuvuosina.

Hallitusohjelman mukaan Helsingin ja Turun välinen uusi junayhteys toteutetaan ja rakentaminen aloitetaan Espoo-Lohja ja Salo-Kupittaa-yhteysväleillä. Länsirata Oy:n tavoitteena on käynnistää koko yhteysvälin rakentamissuunnittelu vuoden 2026 aikana ja rakentaminen aloitettaisiin

vuoden 2027 aikana yhteysväleillä Espoo–Hista ja Salo–Hajala. Yhteysväli Espoo-Hista valmistuisi aikataulun mukaan vuonna 2031 ja Hista-Vihti-Lohja osuus vuonna 2032.

Radan 1. vaiheen rakentamisaikataulu esitetään Länsirata Oy:n hankesivuilla: [Länsirata-Oy—ensimmäisen-rakentamisvaiheen-aikataulu-1.pdf](#)

Osakkeenomistajien yksimielinen päätös Helsingin osakkeiden suunnatusta hankinnasta

Osakkeenomistajien yksimielinen päätös Helsingin osakkeiden suunnatusta hankinnasta käsitellään myöhemmin erikseen kaupunginhallituksen konserni- ja tilajaostossa.

Länsirata-hankkeen suunnitteluhankkeen osakassopimuksessa 4.12.2020 sovittiin, että osakassopimuksen mukaisesti rahoitussitoumukset tai niiden keskinäiset suhteelliset osuudet eivät luo olettaa mahdolliseen myöhempään rakentamisvaiheen rahoitukseen tai sen ehtoihin. Osakkaille ei tullut velvollisuutta rakentamisvaiheen rahoittamiseen vaan rakentamisvaiheen rahoituksesta päätettäisiin erikseen.

Helsingin kaupunki on päättänyt luopua osakkeistaan eikä se osallistu Länsirata-hankkeen rakentamisvaiheeseen. Suunnitteluhankkeen osakassopimuksen mukaisesti Helsingin kaupunki kuitenkin vastaa suunnitteluhankkeen loppuunsaattamisesta ja siihen liittyvistä velvoitteista.

Helsingin kaupungin osakkeet hankittaisiin Länsirata Oy:lle 1.650.001 eurolla. Osakkeiden kauppahinta muodostuu osakassopimuksen 3.2.1 mukaisesti määräytyvän perusmaksun ja suunnitteluhankkeen arvioidun jäännöskassan perusteella määriteltävän tasausmaksun mukaan. Sopimuksen voimaantullessa maksettavan tasausmaksun määrä on osakkaiden neuvotteluissa määritelty arvioidun jäännöskassan perusteella. Tasausmaksun suuruus tarkastetaan toteutuneen mukaan suunnitteluhankkeen päättyessä 2027.

Helsingin kaupunki vastaa osakkeiden kauppahinnan varainsiirtoverosta. Osakkaat sitoutuisivat kauppakirjassa siihen, että Länsirata Oy:n sijoitettua vapaata omaa pääomaa voidaan osakeyhtiölain säännösten näin salliessa käyttää suunnitteluhankkeen päättyessä mahdollisen tasausmaksun loppuerän suorittamiseen. Mikäli loppulaskelmassa todettaisiin, että Helsingin kaupungille on kauppakirjan voimaantulopäivänä maksettu liikaa tasausmaksua, sen tulee palauttaa liikaa maksettu määrä yhtiölle.

Osakkeenomistajien yksimielinen päätös suunnatusta maksuttomasta osakeannista

Osakkeenomistajien yksimielinen päätös suunnatusta maksuttomasta osakeannista käsitellään myöhemmin erikseen kaupunginhallituksen konserni- ja tilajaostossa.

Suunnatun maksuttoman annin ja rekisteröinnin seurauksena yhtiön omistusrakenne muutetaan alla olevan mukaiseksi.

Osakas	Alkuperäinen osakemäärä (kpl)	Suunnattu osakeanti (kpl)	Uusi osakemäärä (kpl)	Vanha omistus (%)	Uusi omistus (%)
Suomen valtio	394 485	945 515	1 340 000	55,13 %	67,00 %
Turun kaupunki	102 503	111 997	214 500	14,33 %	10,73 %
Espoon kaupunki	102 503	177 997	280 500	14,33 %	14,03 %
Salon kaupunki	37 402	7 148	44 550	5,23 %	2,23 %
Lohjan Kaupunki	37 402	12 098	49 500	5,23 %	2,48 %
Vihdin kunta	37 402	8 798	46 200	5,23 %	2,31 %
Kirkkonummen kunta	3 800	20 950	24 750	0,53 %	1,24 %
Yhteensä	715 497	1 284 503	2 000 000	100,00 %	100,00 %

Suunnattu osakeanti on nykyisille osakkaille maksuton ja Helsingiltä hankitut osakkeet mitätöidään.

Kunnan toimiala

Kuntalain 7 §:n 1 momentin mukaan kunta hoitaa itsehallinnon nojalla itselleen ottamansa tehtävät. Nämä tehtävät muodostavat kunnan yleisen toimialan. Yleisen toimialan määräytymisen periaatteet ohjaavat ja rajaavat sitä, mitä tehtäviä kunta voi ottaa hoitaakseen.

Kunnan toimialaa määriteltäessä on otettava huomioon hallintolain 6 §:n mukaiset hallinnon yleiset oikeusperiaatteet. Yleistä toimialaa rajoittaviksi periaatteiksi on vakiintuneesti oikeuskäytännössä lisäksi katsottu tehtävän yleishyödyllisyys, tehtävän paikallisuus, yksityisen tukemisen kieltö,

hallinnon toissijaisuus ja työnjako muiden viranomaisten kanssa sekä spekulatiivisen toiminnan kieltö.

Nopeampien raideyhteyksien kehittäminen parantaa kaupungin saavutettavuutta ja sen elinkeinoelämän yleisiä toimintaedellytyksiä sekä laajentavaa työssäkäyntialuetta ja edistävää kuntalaisten hyvinvointia sujuvoittamalla työmatkayhteyksiä ja muuta liikkumista. Länsiradan kaltainen suuri infrahanke on myös laajemmin koko Suomen ja siten myös Espoon tulevan kehityksen ja kilpailukyvyn kannalta erittäin tärkeä. Länsirata Oy:n omistamiselle ja rahoittamiselle on siten Espoolle monia merkittäviä syitä. Paikallisuusperiaate ei tarkoita, että kunnan toimet saisivat hyödyttää vain oman kunnan asukkaita.

Voimassa olevan Länsirata Oy:n yhtiöjärjestyksen mukaan Yhtiön toiminnan tarkoituksena on kehittää, suunnitella ja rakentaa yhteiskunnan, viranomaisten ja osakkaidensa tarpeisiin raideliikenneinfrastruktuuria sekä tuottaa siihen liittyvien hyötyjen, haittojen ja muiden vaikutusten arvioita. Yhtiön toiminnan pääasiallinen tarkoitus ei ole tuottaa voittoa osakkeenomistajille. Yhtiön toimialana on rakentamishankkeeseen liittyvän raideliikenneinfrastruktuurin suunnittelu ja rakentaminen. Yhtiö voi tehdä tai teettää selvityksiä rakentamisen mahdollistamiseksi ja hankkeen vaikutusten tunnistamiseksi. Yhtiön toiminnan ei voida katsoa olevan puhtaasti teollista tai kaupallista, eikä siten spekulatiivista toimintaa.

Länsirata on muun muassa Espoon elinvoiman ja asukkaiden hyvinvoinnin edistämistä ja sillä on selkeä yhteys kuntalain 1 §:n mukaiseen kunnan tarkoituksen toteuttamiseen. Länsirata Oy:n omistaminen ja rahoittaminen kuuluu kunnan yleiseen toimialaan.

Valtiontukisääntely

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 107(1) mukaan, jollei perussopimuksissa toisin määrätä, jäsenvaltion myöntämä taikka valtion varoista muodossa tai toisessa myönnetty tuki, joka vääristää tai uhkaa vääristää kilpailua suosimalla jotakin yritystä tai tuotannonalaa, ei sovellu sisämarkkinoille, siltä osin kuin se vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan. Valtiontukisääntöjä sovelletaan ainoastaan silloin, kun tuensaaja on ”yritys” (Euroopan komission tiedonanto EUVL [2016] C 262/01, kohta 6).

Länsirata Oy:n toimialana on yhtiöjärjestyksen 2 §:n mukaan Helsinki-Turku nopeaan junayhteyteen liittyvän radan suunnittelu ja rakentaminen. Yhtiö voi tehdä tai teettää selvityksiä hankkeen rakentamisen mahdollistamiseksi ja hankkeen vaikutusten tunnistamiseksi. Yhtiö voi harjoittaa myös muuta raideliikenneinfrastruktuurin suunnitteluun ja rakentamiseen liittyvää toimintaa. Yhtiö ei harjoita taloudellista toimintaa eli tarjoa tavaroita tai palvelu- ja markkinoilla. Näin ollen se ei ole SEUT

107(1):ssa tarkoitettu yritys, eivätkä valtiontukisäännöt siten tule sovellettaviksi yhtiön omistamisen ja rahoittamisen osalta.

Euroopan komission mukaan vaikutus jäsenvaltioiden väliseen kauppaan tai kilpailun vääristyminen on yleensä poissuljettua infrastruktuurin rakentamisessa silloin, kun infrastruktuurilla ei ole tavallisesti suoria kilpailijoita, yksityinen rahoitus on alalla ja kyseisessä jäsenvaltiossa vähäistä ja infrastruktuurin tarkoituksena ei ole valikoivasti suosia tiettyä yritystä tai toimialaa vaan se hyödyttää koko yhteiskuntaa (komission tiedonanto EUVL [2016] C 262/01, kohta 211).

Jotta tietyn hankkeen kaikki julkinen rahoitus kuuluisi valtiontukisääntöjen soveltamisalan ulkopuolelle, on varmistettava, että infrastruktuurien rakentamiseen kohdassa 211 mainituissa tilanteissa myönnettyä rahoitusta ei voida käyttää muiden taloudellisten toimintojen, kuten infrastruktuurin toiminnan harjoittamisen, ristiin tukemiseen tai välilliseen tukemiseen (komission tiedonanto EUVL [2016] C 262/01, kohta 212). Länsirata Oy:lle myönnettävää rahoitusta ei käytetä infrastruktuurin toiminnan harjoittamisen tai muiden taloudellisten toimintojen tukemiseen.

EU:n komission mukaan mahdollisten käyttäjien saataville tasavertaisin ja syrjimättömin ehdoin asetettavan rautatieinfrastruktuurin rakentaminen täyttää yleensä kohdassa 211 mainitut edellytykset ja sen vuoksi sen rahoitus ei tavallisesti vaikuta jäsenvaltioiden väliseen kauppaan eikä vääristä kilpailua (komission tiedonanto EUVL [2016] C 262/01, kohta 219). Vaikka Länsirata Oy:n toiminta arvioitaisiinkin luonteeltaan taloudelliseksi tuki ei vaikuta jäsenvaltioiden väliseen kauppaan eikä vääristä kilpailua. Länsirata Oy:n omistamisessa ja rahoittamisessa ei ole kyseessä SEUT 107(1) mukainen valtiontuki.

Tiedot ratahankkeesta ja sen vaikutuksista

Länsirata on Helsingin ja Turun välille suunnitteilla oleva osittain kaksiraiteinen junayhteys, joka lyhentää merkittävästi kaupunkien välistä matka-aikaa sekä tuo uusia mahdollisuuksia liikkumiseen, kasvuun ja kehitykseen.

Uusi junayhteys koostuu neljästä osasta: Espoon kaupunkiradasta, Espoosta Lohjan kautta Saloon kulkevasta Espoo–Saloo-oikoradasta, Saloo–Turku-kaksoisraiteesta sekä Turun ratapiha-alueesta Kupittaa asemalta Turun päärautatieasemalle.

Länsiradasta löytyy kattava tietopaketti Länsirata Oy:n sivuilta: [Etusivu - Länsirata](#)

Liitteet

- 4 Länsirata Oy osakassopimus 5.11.2025 FINAL päätöksentekoon
- 5 Rahoitussitoumus 5.11.2025
- 6 Rakentamishankkeen tekninen liite 5.11.2025
- 7 Espoo-Hista-suunnitelmakartta asemaseutu
- 8 Kirkkonummi-Veikkola-suunnitelmakartta asemaseutu
- 9 Lohja-suunnitelmakartta asemaseutu 1
- 10 Lohja-suunnitelmakartta asemaseutu 2
- 11 Luonnos Osakkeenomistajien yksimielinen päätös Helsingin osakkeiden suunnattu hankinta 5.11.2025
- 12 Osakekauppakirja Helsingin osakkeiden suunnattu hankinta 5.11.2025
- 13 SVOP-arvio
- 14 Luonnos Osakkeenomistajien yksimielinen päätös suunnattu maksuton osakeanti 5.11.2025
- 15 Osapuolten yhteystiedot 5.11.2025
- 16 Länsirata Oy osakaskuntien sopimus
- 17 Äänestyslistat § 329

Oheismateriaali

- Länsirataan liittyvät kysymykset ja vastaukset 6.11.2025
- Länsirata_diaesitys KH10.11.2025

Tiedoksi

Espoon kaupunki
Kaupunginhallitus

Pöytäkirja
§ 330

40/65
10.11.2025

Asianumero 3859/11.00.00/2025

Kaupunginhallitus 10.11.2025 § 330

§ 330

Lausunto luonnoksista Uudenmaan maakuntaohjelmaksi 2026–2029 ja ympäristöselostukseksi

Valmistelijat / lisätiedot:
Nieppola Tommi
Ferm Niko
Isoaho Karoliina
Jäppinen Sakari
Kuusisto-Hjort Paula
Lundgren Laura
etunimi.sukunimi@espoo.fi
Puhelinnumero 09 816 21

Päätösehdotus

Esittelijä
Kaupunginjohtaja Mykkänen Kai

Kaupunginhallitus antaa liitteen mukaisen lausunnon luonnoksista Uudenmaan maakuntaohjelmaksi 2026–2029 ja ympäristöselostukseksi.

Käsittely

Esittelijän kokouksessa tekemät muutokset on huomioitu pöytäkirjassa.

Päätös

Kaupunginhallitus:

Esittelijän ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti

Selostus

Uudenmaan maakuntahallitus päätti 6.10.2025 pyytää mm. Espoon kaupungin lausuntoa luonnoksista Uudenmaan maakuntaohjelmaksi 2026–2029 (liite) ja ympäristöselostukseksi (liite).

Ratkaisujen Uusimaa – Uudenmaan maakuntaohjelma 2026–2029 sisältää vision vuoteen 2050 sekä painopisteet ja tavoitteet vuosille 2026–2029 koko maakunnan kehittämiseksi. Maakuntaohjelmaan sisältyy myös tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoimintaa ohjaavat älykkään erikoistumisen kärjet. Ohjelmaa on työstetty useissa työpajoissa maakunnan kehittämistoimijoiden kanssa.

Espoon kaupunki
Kaupunginhallitus

Pöytäkirja
§ 330

41/65
10.11.2025

Maakuntaohjelman ympäristövaikutuksia on arvioitu SOVA-lain mukaan laaditussa ympäristöselostuksessa.

Lausuntopyynnön mukaan lausunnot tuli antaa viimeistään 5.11.2025. Espoon kaupunki on saanut lisäaikaa lausunnon antamiselle. Espoon kaupungin lausunto lähetetään sähköpostitse osoitteeseen toimisto@uudenmaanliitto.fi.

Päätöshistoria

Liitteet

- 18 Uudenmaan maakuntaohjelma 2026–2029, luonnos
- 19 Uudenmaan maakuntaohjelman ympäristöselostuksen luonnos
- 20 Espoon kaupungin lausunto Uudenmaan maakuntaohjelmasta 2026-2029 ja sen ympäristöselostuksesta

Oheismateriaali

Tiedoksi

Asianumero 3820/03.00.00/2025

Kaupunginhallitus 10.11.2025 § 331

§ 331

Lausunto hallituksen esityksestä hallinnollisten seuraamusmaksujen ulottamiseksi julkiseen sektoriin tietosuojalainsäädännön rikkomuksista

Valmistelijat / lisätiedot:
Niemi Helena
Kaukonen Katariina
Griep Wilhelmiina
etunimi.sukunimi@espoo.fi
Puhelinnumero 09 816 21

Päätösehdotus

Esittelijä
Kaupunginjohtaja Mykkänen Kai

Kaupunginhallitus antaa seuraavan lausunnon luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle tietosuojalain ja henkilötietojen käsittelystä rikosasioissa ja kansallisen turvallisuuden ylläpitämisen yhteydessä annetun lain muuttamisesta:

Espoon kaupunki esittää kantanaan, että

- hallinnollisia seuraamusmaksuja ei tule ulottaa viranomaisiin. Hallituksen esityksessä on puutteellisesti esitetty perustelut hallinnollisten seuraamusmaksujen ulottamisesta kuntiin ja muihin viranomaisiin. Esityksessä on puutteellinen kartoitus siitä, mitkä ovat ne ilmi tulleet käytännön tai periaatteellisen tason ongelmat, joiden ratkaisuun tietosuojalainsäädännön muutoksilla pyritään. Oikeusministeriön vuonna 2024 laatiman arviomuistion mukaan valvontakäytännössä viranomaisiin on kohdistettu huomautuksia verrattain usein suhteessa yksityissektorin toimijoiden saamiin huomautuksiin. Vain harvoissa huomautuksia koskevissa päätöksissä on kuitenkin otettu kantaa siihen, miten merkittävästä laiminlyönnistä asiassa on ollut kyse. Lisäksi epäselvää on, kuinka paljon viranomaisiin on kohdistunut valvontatoimenpiteitä suhteessa yksityisen sektorin toimijoihin. Siten tietosuojavaltuutetun ratkaisukäytännöstä ei ole mahdollista sellaisenaan vetää johtopäätöksiä siitä, onko rikosoikeudellisten rangaistusten ja tietosuojavaltuutetun jo nykyisin käytettävissä olevien korjaavien toimivaltuuksien kokonaisuus toimiva. Kannanottojen esittäminen puuttuviin tai puutteellisiin perusteluihin tai vaihtoehtoisten ratkaisujen esittäminen on näin olleen lausunnon jättäjälle haastavaa,

- seuraamusmaksusääntelystä suhteessa viranomaisiin
perustuslakivaliokunta on antanut lausuntonsa 14/2018. Espoon kaupunki
yhtyy edelleen perustuslakivaliokunnan perusteluihin siitä, miksi
seuraamusmaksua ei tulisi ulottaa viranomaisille Olosuhteissa ei ole
perustuslakivaliokunnan antaman lausunnon jälkeen tapahtunut sellaista
muutosta, että siinä esitetyillä kannanotoilla ei olisi enää vastaavaa
painoarvoa eikä tällaisiin muutoksiin ja perusteluihin viitata lausuttavana
olevassa hallituksen esityksessä: Viranomaiselle määrättävä
hallinnollinen seuraamusmaksu on yleisen oikeusjärjestyksemme kannalta
vieras menettely. Oikeusjärjestys kohdistaa julkishallintoon muita
erityisvaatimuksia ja sanktioita. Viranomaisia sitoo hallinnon
lainmukaisuusperiaate, ja viranomaisten on noudatettava hallinnon
yleislakeja. Viranomaisissa tapahtuva lainmukainen henkilötietojen
käsittely kuuluu viranomaisissa työskentelevien virkavelvollisuuksiin.
Virkamiehen asemaan kuuluu muita laajempi vastuu työssä tehdyistä
virheistä. Virkavastuu voi toteutua rikosoikeudellisena virkavastuuna,
kurinpidollisena virkavastuuna sekä vahingonkorvausvastuuna.
Viranomaisen toiminnasta voidaan tehdä myös hallintokantelu ylemmälle
viranomaiselle. Viranomaisten toiminta on budjettisidonnaista, jolloin
rahamääräisen seuraamuksen vaikutus ei ole samanlainen kuin yksityisellä
sektorilla. Viranomaisen on kaikissa tilanteissa hoidettava lakisääteiset
tehtävänsä. Mainittujen seikkojen lisäksi viranomaisille määrättävä
hallinnollinen seuraamusmaksu olisi ongelmallinen myös
perusoikeusjärjestelmän kokonaisuudessa. Lainsäätäjän tulee turvata
perustuslain 10 §:ssä turvatut oikeudet tavalla, jota voidaan pitää
hyväksyttävänä perusoikeusjärjestelmän kokonaisuudessa suhteuttamalla
yksityiselämän ja henkilötietojen suoja toisiin perus- ja ihmisoikeuksiin.
Valiokunnan käsityksen mukaan on ilmeistä, että vain yhden
perusoikeuden turvaamisen laiminlyöntiin kohdistuvan määrältään varsin
huomattavan seuraamusmaksun uhka voi vaarantaa perusoikeuksien
keskinäisen punninnan tasapainoisuuden viranomaistoiminnassa ja johtaa
erityisesti julkisuusperiaatteen toteutumisen kaventumiseen
viranomaistoiminnassa,

- hallinnollisen seuraamusmaksun kohdentumista julkiseen sektoriin ei
voida pätevästi perustella julkisen toimijan ja samalla toimialalla toimivan
yksityisen toimijan yhdenvertaisen kohtelun näkökulmasta.
Lähtökohtaisesti viranomaiset ja yksityiset toimijat eivät ole henkilötietoja
käsiteltäessä tasavertaisessa asemassa, koska viranomaiset käsittelevät
henkilötietoja etupäässä lakisääteisen tehtävän ja yleisen edun vuoksi eikä
liiketoiminnallisen intressin tähden. Viranomaisilla ei useinkaan ole
harkintavaltaa sen suhteen käsitelläänkö henkilötietoja vai ei. Lisäksi
kunnan toimiala on laaja ja kattaa merkittävän määrän sellaisia palveluita,
joita ei lainkaan tuoteta markkinaehtoisesti,

- tietosuojan toteutumisen edistämiseksi ja rekisteröityjen oikeuksien
turvaamiseksi tulee ennemmin kiinnittää huomiota ennakoiwaan
ohjaukseen ja neuvontaan. Tämä olisi myös resurssien käytön
näkökulmasta hallinnollisia sanktioita tehokkaampaa. Tämän vuoksi

viittaamme edelliseen lausuntoomme ja ehdotamme edelleen, että perustetaan esimerkiksi kansallisen tason asiantuntijaelin tukemaan tietosuojalainsäädännön soveltamista digitalisaation ja innovaatiotoiminnan edistämiseksi julkisen sektorin palveluissa. Vaihtoehtoisesti ehdotamme sääntelyn testiympäristön mukaista (Sandbox) tapaa käsitellä ennakollisesti tietosuojaan liittyviä kysymyksiä,

- hallituksen esityksessä on todettu, että lakisääteinen toiminta tulee turvata myös siinä tilanteessa, että järjestävälle organisaatiolle määrätään hallinnollinen seuraamusmaksu. Vaikutusten arvioinnissa ei ole riittävästi huomioitu sitä, että kunta itsehallintonsa nojalla järjestää myös muuta kuin lakisääteistä palvelua (esimerkiksi uimahallit ja iltapäiväkerhotoiminta), jonka tarjoamista voitaisiin joutua rajoittamaan määrätyn seuraamusmaksun johdosta. Tällöin tulisi ottaa huomioon myös ne vaihtoehtoiset seuraukset ja kustannukset, jota näiden palveluiden väheneminen aiheuttaa seuraamusmaksujen vuoksi,

- tietosuojalainsäädäntöön liittyvissä hankkeissa ja digitalisaatiota koskevassa lainsäädännössä tulisi ottaa jatkossa nykyistä paremmin huomioon kunnan monialainen toiminta sekä lakisääteisten että järjestämisvastuulle ottamiensa palvelujen tuottajana. Vaikutuksia tulisi voida tarkastella asukas- ja asiakaslähtöisesti. Hallinnollisten seuraamusmaksujen ulottaminen kuntiin yhdistettynä jo nykyisellään vaikeatulkintaiseen lainsäädäntöön saattaa vähentää merkittävästi kuntien riskinottoa ja hidastaa prosesseja uuden teknologian hyödyntämisessä ja digitaalisten palveluiden kehittämisessä,

- vaikutusten arvioinnissa tulisi kiinnittää huomiota myös siihen, että riski lainsäädännön väärinkäytölle viranomaisen toiminnan häirinnässä kasvaa. Henkilötietoihin liittyviä tietopyyntöjä voi tehdä toistuvasti ja laajamittaisesti ja niitä voidaan käyttää väärin palvelunestohyökkäyksen kaltaisesti.

Käsittely

Päätös

Kaupunginhallitus:

Esittelijän ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Selostus

Oikeusministeriö on pyytänyt Espoon kaupungin lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle tietosuojalain ja henkilötietojen käsittelystä rikosasioissa ja kansallisen turvallisuuden

ylläpitämisen yhteydessä annetun lain muuttamisesta. Määräaika lausunnon antamiselle on 13.11.2025.

Esitysluonnoksessa ehdotetaan mahdollistettavaksi hallinnollisten seuraamusmaksujen määrääminen viranomaisille ja julkishallinnon elimille tietosuojalainsäädännön rikkomisesta.

Esitysluonnoksessa ehdotetaan lisäksi täsmennettäväksi tietosuojalainsäädännön rangaistussäännöksiä sekä säädettäväksi rajoituksista rekisterinpitäjän velvollisuuteen ilmoittaa henkilötietojen tietoturvaloukkauksesta rekisteröidylle.

Pääministeri Orpon hallituksen hallitusohjelman mukaan ”hallitus toteuttaa kansallisen tietosuojalainsäädännön kokonaisuudistuksen. [...]

Kokonaisuudistuksen yhteydessä säädetään hallinnolliset sakot tietosuojaloukkauksista koskemaan julkista ja yksityistä sektoria yhtäläisesti.

Oikeusministeriössä laadittiin esiselvitystyönä arviomuistio (Oikeusministeriön julkaisuja, Selvityksiä ja ohjeita 2024:28), jossa selvitetään yleisen tietosuojalainsäädännön mukaisen seuraamusjärjestelmän toimivuutta soveltamiskäytännön valossa.

Espoon kaupunki on lausunut arviomuistiosta kantanaan, että hallinnollisia seuraamusmaksuja ei tule ulottaa viranomaisiin.

Viranomaisia ja julkishallinnon elimiä koskeville hallinnollisille seuraamusmaksuille säädettäisiin kiinteät enimmäismäärät (säädoskohtaisesti joko 500.000 e tai 1.000.000 e), jotka olisivat huomattavasti alemmat kuin yleisessä tietosuoja-asetuksessa säädetyt seuraamusmaksujen enimmäismäärät. Lisäksi seuraamusmaksun määräämisessä olisi huomioitava viranomaisen koko ja taloudellinen asema. Seuraamusmaksuja koskevien säännösten soveltamisalan ulkopuolelle jäisivät tilanteet, joissa viranomainen tai julkishallinnon elin luovuttaa henkilötietoja asiakirjajulkisuuden ja henkilötietojen suojan yhteen-sovittamiseksi.

Päätöshistoria

Liitteet

Espoon kaupunki
Kaupunginhallitus

Pöytäkirja
§ 331

46/65
10.11.2025

Oheismateriaali

Tiedoksi

Espoon kaupunki
Kaupunginhallitus

Pöytäkirja
§ 332

47/65
10.11.2025

Asianumero 10518/03.05.02/2021

Kaupunginhallitus 10.11.2025 § 332

§ 332

Uimalippuasian käsittelystä tehtyihin kanteluihin vastaaminen

Valmistelijat / lisätiedot:
Majuri Jouni

etunimi.sukunimi@espoo.fi
Puhelinnumero 09 816 21

Päätösehdotus

Esittelijä
Kaupunginjohtaja Mykkänen Kai

Kaupunginhallitus toteaa, että kaupungin toiminnassa ei ole havaittu lainvastaisuuksia, joten

1

13.3.2025 päivätty kantelu ja sitä edeltävät selostusosassa mainitut kirjelmät sekä ennen ja jälkeen 13.3.2025 asiaan liittyvät viestit, eivät anna aihetta kaupunginhallituksen toimenpiteille,

2

9.11.2025 kaupungille toimitettu kirjelmä ei anna aihetta kaupunginhallituksen toimenpiteille,

3

kaikki vaatimukset ja kantelut hylätään ilmeisen perusteettomina ja kaupunginhallitus toteaa asian loppuun käsitellyksi.

Edelleen kaupunginhallitus toteaa valmisteluohjeenaan, että mikäli valittaja ei esitä uusia asioita kirjeissään tai muu viranomainen ei vaadi taikka asiasta ei muuta johdu, valittajan kirjeitä, väitteitä ja vaatimuksia ei erikseen tarvitse enää käsitellä kaupunginhallituksessa, eivätkä ne anna aihetta enempiin toimenpiteisiin.

Käsittely

Katainen, Sistonen, Isotalo, Kuismin ja Majuri poistuivat esteellisinä asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi (Hallintolaki 28 § 1 mom. 7. kohta)

Päätös

Kaupunginhallitus:

Esittelijän ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti

Selostus

Yksityishenkilö on toimittanut lukuisia käsittelypyyntöjä, uudelleenkäsittelypyyntöjä, kanteluita, vahingonkorvausvaatimuksia sekä tietopyyntöjä Espoon kaupungille. Kirjelmät on pääsääntöisesti osoitettu kaupunginhallitukselle.

Asian alkupiste on vuodessa 2011, jolloin henkilö sai tietää, että Espoon kaupunki on luopunut paperisista uimalipuista. Hänellä oli hallussaan 10 kappaletta paperisia uimalippuja arvoltaan 50 euroa, mitkä oli mitätöity.

Henkilö on sitä mieltä, että kaupunki ei ollut tiedottanut asiasta riittävällä tavalla ja että hänen otettuaan yhteyttä kaupunkiin asiasta, tiedottamisen väitettyä puutteellisuutta olisi pyritty salaamaan. Ensimmäiset kantelut tehtiin tässä vaiheessa liikuntapalvelujen henkilöstön toiminnasta. Hän on myös tässä vaiheessa ensimmäisen kerran valittanut asiasta hallinto-oikeuteen ja hävittyään hakenut valituslupaa korkeimmalta hallinto-oikeudelta menestyksettä.

Tämän jälkeen vuosina 2015-2017 henkilön kertoman mukaan hän on kannellut liikuntajohtajan toiminnasta kaupunginjohtajalle useita kertoja. 31.5.2017 henkilö kanteli kaupunginhallitukselle kaupunginjohtajan ja muun virkamiesjohdon toiminnasta. Asia käsiteltiin kaupunginhallituksessa 30.9.2019. Päätöksenä oli, että asia ei anna aiheutta toimenpiteille.

Liikunta- ja nuorisopalvelujen johtaja on tehnyt 20.5.2021 § 18/2021 päätöksen myöntää henkilölle uimarannekkeen ladattuna 10 uintikerralla vastineeksi käyttämättä jääneistä uintikerroista. Henkilöllä ei ole tämän jälkeen vaatimuksia uimalippuihin kohdistuen.

Henkilö on ollut sitä mieltä, että kaupunginsihteeri Kammonen ja kaupunginhallituksen tuolloinen puheenjohtaja Markkula olisivat syylistyneet edellä mainitussa kaupunginhallituksessa käsitellyssä asiassa ja sen valmistelussa jonkinlaisiin väärinkäytöksiin, joista hän on toimittanut kirjeen 23.9.2021 otsikolla ”ilmoitus kaupunginhallituksessa käsiteltyyn kanteluasiaani liittyvästä virheellisestä menettelystä ja vaatimus vahingon korvaamisesta”.

Kirjeeseen liittyen on tehty kaupunginjohtajan sijaisen viranhaltijapäätös 24.1.2022, josta tehty oikaisuvaatimus on käsitelty kaupunginhallituksessa 14.3.2022. Sekä viranhaltijapäätöksessä että kaupunginhallituksen päätöksessä henkilön vaatimukset hylättiin. Henkilö valitti kaupunginhallituksen päätöksestä Helsingin hallinto-oikeuteen, joka antoi asiasta päätöksen 29.1.2024, jossa valitus on osittain jätetty tutkimatta ja

muilta osin hylätty. Korkein hallinto-oikeus on antanut 11.9.2024 päätöksen valituslupahakemuksen hylkäämisestä.

Henkilö on edellä mainitun prosessin aikana lisäksi toimittanut Espoon kaupungille kanteluja 20.4.2022, 22.8.2022, 28.9.2023, 10.7.2024 ja 13.3.2025. Lisäksi henkilö on toimittanut lukuisia sähköposteja, asiakirjapyyntöjä ja muita kirjelmiä. Näihin viesteihin on vastattu hallinto-oikeusprosessin aikana, että Espoo odottaa oikeuden ratkaisua ja sen jälkeen, että asia on loppuun käsitelty. Asiakirjapyyntöt ovat kohdistuneet asiakirjaan, jota ei ole olemassa ja jota ei siten ole voitu toimittaa. Viestien toimitus ei kuitenkaan ole päättynyt. Viestejä on toimitettu myös ulkoiselle tarkastukselle.

Kantelut ovat tähän mennessä kohdistuneet kaupunginsihteeri Kammoseen, entiseen kaupunginhallituksen puheenjohtaja Markkulaan, entiseen kaupunginhallituksen puheenjohtaja Vuornokseen, kaupunginhallituksen puheenjohtaja Kataiseen, liikuntajohtaja Merraan, entiseen kaupunginjohtaja Mäkelään, kaupunkiympäristön toimialajohtaja Isotaloon ja juristi Aaltoseen. Lisäksi henkilö katsoo, että ainakin lakiasiaintohtaja Kuismin on esteellinen asiassa. Henkilö katsoo, ettei kanteluista ole käsitelty asianmukaisella tavalla.

Kyseessä on yli 14 vuotta jatkunut asia, joka on saanut alkunsa 50 euron arvoisista uimalipuista. Henkilölle on tarjottu kyseisiä uimalippuja prosessin eri vaiheissa ja niiden myöntämisestä on tehty myös päätös. Väitteet väärinkäytöksistä ovat perusteettomia. Henkilön vahingonkorvausvaatimukset ovat perusteettomia ja ne on hylätty. Kanteluista kohdistuu käytännössä kaikkiin henkilöihin, jotka ovat olleet tekemisissä asian kanssa. Asia työllistää kaupungin henkilöstöä kohtuuttomalla tavalla ottaen huomioon alkuperäinen intressi. Asiassa on annettu tähän mennessä viranhaltijoiden vastausten lisäksi liikuntalautakunnan päätös 24.11.2011, Helsingin hallinto-oikeuden päätös 28.6.2013, korkeimman hallinto-oikeuden päätös 31.10.2013, hallintokantelupäätös 14.9.2015, kaupunginhallituksen päätökset 30.9.2019 ja 14.3.2022, Helsingin hallinto-oikeuden päätös 29.1.2024 ja korkeimman hallinto-oikeuden päätös 11.9.2024.

Nyt käsiteltävänä olevissa kanteluissa ja muissa viesteissä ei ole esitetty mitään sellaisia asian arviointiin vaikuttavia seikkoja, jotka antaisivat aihetta kaupunginhallituksen toimenpiteille.

Hallintolain (434/2003) 34 §:n mukaan viranomaisen on ennen asian ratkaisemista varattava asianosaiselle tilaisuus tulla kuulluksi, ellei asia ole ilmeisen perusteeton tai kuuleminen on muuten selvästi tarpeetonta. Tässä asiakokonaisuudessa kantelun kohteena olevien henkilöiden erillinen kuuleminen asiasta on katsottu tarpeettomaksi, koska kantelun katsotaan olevan ilmeisen perusteeton.

Kantelijaa on ohjeistettu useaan otteeseen, että jos hän on tyytymätön asiansa käsittelyyn, hän voi tehdä kuntalain 10 §:n nojalla kantelun aluehallintovirastoon, joka voi tutkia, onko kunta toiminut voimassa olevien lakien mukaan. Lisäksi hän voi halutessaan kannella viranomaisten tai viranhaltijoiden toiminnasta oikeuskanslerille tai eduskunnan oikeusasiamiehelle. Vielä kantelija voi tehdä tutkintapyynnön poliisille, mikäli katsoo jonkun viranhaltijan syyllistyneen väärinkäytöksiin.

Esittelijä on lisännyt oheismateriaaliin ma 10.11.2025, kantelijan esityslistan julkaisemisen jälkeen 9.11.2025 toimittaman kirjelmän ja sen liitteen.

Päätöshistoria

Liitteet

Oheismateriaali

- Ei julkisuuteen, Kanteluasia_20250313, sisältää henkilötietoja
- Ei julkisuuteen, Kirjelmä_20251109_PDF_muodossa, sisältää henkilötietoja
- Ei julkisuuteen, FW Kanteluasiani ja tietopyyntöni käsittely, sisältää henkilösioita
- Ei julkisuuteen, Kanteluasia, sisältää henkilötietoja

Tiedoksi

Ote Kantelija

Espoon kaupunki

Pöytäkirja

51/65

Kaupunginhallituksen konserni- ja tilajaosto
Kaupunginhallitus

§ 63
§ 333

27.10.2025
10.11.2025

Asianumero 1311/11.03.00/2025

Kaupunginhallitus 10.11.2025 § 333

§ 333

Valtuustoaloite leikkipihojen tekonurmien korvaamiseksi lasten terveyden kannalta parhailla materiaaleilla (Kv-asia)

Valmistelijat / lisätiedot:
Koivula Pekka

etunimi.sukunimi@espoo.fi
Puhelinnumero 09 816 21

Päätösehdotus

Esittelijä
Kaupunkiympäristön toimialajohtaja Isotalo Olli

Kaupunginhallitus esittää, että valtuusto merkitsee selostusosan tiedoksi vastauksena valtuutettu Henna Kajavan ja 20 muun valtuutetun 24.3.2025 jättämään valtuustoaloitteeseen leikkipihojen tekonurmien korvaamiseksi lasten terveyden kannalta parhailla materiaaleilla sekä toteaa aloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

Päätös

Kaupunginhallitus:

Esittelijän ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Selostus

Valtuustoaloite

Valtuutettu Henna Kajava ja 20 muuta valtuutettua ovat jättäneet 24.3.2025 päivätyn valtuustoaloitteen leikkipihojen tekonurmien korvaamiseksi lasten terveyden kannalta parhailla materiaaleilla.

Aloitteessa tuodaan muun muassa esiin, että Espoon uudisrakentamisessa käytetään nykyään tavallisesti tekonurmia ja kumipinnoitteita lasten leikkipaikoilla. Tekonurmi on pehmeää muovia. Muovien pehmentämiseen käytetään ftalaatteja, jotka tunnetaan hormonihäirikköinä. Mikromuovit ovat

lisääntymistoksia ja samalla tiedämme, kuinka tahaton lapsettomuus on lisääntynyt länsimaissa huolestuttavasti. Toisaalta lasten immuniteetin kehittymiselle kosketus metsämaahan on tutkimuksissa todettu tärkeäksi. Espoossa onkin kaupungin päiväkotien suunnitteluohjeissa jo mainittu metsämaan eli kunnan käyttö päiväkotien pihaille lisättävänä elementtinä.

Tutkimusten mukaan tekonurmi- ja kumiset leikkikenttien pinnat ovat ulkonäöstä riippumatta valmistettu materiaaleista, jotka voivat olla vaarallisia lapsille ja aikuisille sekä ympäristöllemme. Tähän mennessä suurin osa tekonurmea koskevista tieteellisistä tutkimuksista on keskittynyt kemiallisiin komponentteihin ja suotoaineisiin, joissa on tunnistettu lukuisia syöpää aiheuttavia, hermotoksia ja hormonitoimintaa häiritseviä kemikaaleja.

Lisäksi aloitteessa esitetään, että Espoo selvittää, mitkä pintamateriaalit lasten leikkipihoilla ovat lasten edun mukaisia erityisesti lasten kemikaalialtistuksen välttämisen ja vastustuskyvyn kehittymisen kannalta ja ryhtyy tarvittaviin toimiin, jotta uusien asuinalueiden lasten leikkipihojen ja -paikkojen rakentamisessa ei käytetä enää muita kuin lasten terveyttä parhaiten tukevia pintamateriaaleja, kuten metsämaata, haketta ja turvahiekkaa.

Vastaus valtuustoaloitteeseen

Turvallisuus mukaan lukien terveysturvallisuus on Espoon kaupungin keskeinen osa leikkiympäristöjen suunnittelua ja toteutusta.

Tilapalvelut-liikelaitos on laatinut yhteistyössä käyttäjätoimialojen kanssa kouluille ja päiväkodeille pihasuunnitteluohjeet, joiden mukaisesti pihat suunnitellaan ja toteutetaan. Ohjeita noudatetaan uudis- ja peruskorjauskohteissa sekä pihojen perusparannuksissa käytettävissä olevien hankkeen reunaehtojen ja -resurssien mukaisesti. Pihasuunnitteluohjeissa huomioidaan toiminnan tarpeet ja turvallisuus mutta myös ylläpidon ja elinkaarikestävyyden näkökulmat. Päiväkotien pihasuunnitteluohje on parhaillaan päivitettävänä, missä huomioidaan aloitteessakin esitettyjä näkökulmia. Kaikkia päiväkotiympäristön pinnoitteiden valintaa ohjaavat määräykset, joissa on arvioitu niiden soveltuvuutta päiväkotiympäristöön.

Tilapalvelut-liikelaitos on tehnyt linjauksen, jonka mukaan kumipinnoitteiden käyttö leikkipihoilla tullaan porrastetusti lopettamaan. Tähän päätökseen on vaikuttanut sekä elinkaaren aikainen huono kestävyys että esiin nousseet terveysturvallisuushuomiot.

Tekonurmi on ollut helposti yhdistettävissä putoamisalueiden joustoalustan kanssa ja se on lisäksi esteettömyyden kannalta hyvin toimiva vaihtoehto. Tekonurmea käytetään jatkossa vain kohteissa, joissa se on perustellusti

elinkaarikestävyytensä, turvallisuusominaisuuksiensa ja kulutuskestävyyden kannalta paras vaihtoehto myös terveysturvallisuus huomioiden.

Valtuustoaloitteessa viitataan tutkimuksiin, joissa on tuotu esiin erityisesti kumirouhekomponenttien mahdollisia toksisia vaikutuksia. On kuitenkin tärkeää huomioida, että Espoon Tilapalvelut-liikelaitoksen tekonurmikohteissa ei käytetä kumirouhetta täyteaineena, vaan hiekkaa, joka on tutkimuksissa osoittautunut selvästi turvallisemmaksi vaihtoehdoksi.

Puuhakkeen käyttöä tullaan lisäämään leikkipihoilla. Se on terveysturvallinen, luonnonmukainen ja markkinoilla laajasti saatavilla oleva materiaali, joka soveltuu erityisen hyvin päiväkotien ja muiden lapsille suunnattujen ulkotilojen putoamisalustojen pinnoitteeksi. Puuhake pinnoitteena ei täytä esteettömyysvaadetta, joka tulee huomioida kohteiden suunnittelussa.

Espoo on ollut mukana valtakunnallisessa ”Viherpihalta terveyttä ja hyvinvointia: Kohti tervettä aikuisuutta (KOTA) – päiväkodin viherpihan vaikutus lasten kokonaisvaltaiseen hyvinvointiin (Helsingin yliopisto ja Hämeen ammattikorkeakoulu)” hankkeessa.

Hankkeessa kehitettiin viherpihamalleja ja tutkittiin muun muassa kuntan ja metsämaan vaikutuksia lasten vastustuskyvyn kehittymiseen. Näitä näkökulmia huomioidaan jatkossakin päiväkotipihojen ja muiden leikkiympäristöjen suunnittelussa. Kuntan käytössä ongelmaksi muodostuu sen heikko kulutuskestävyys. Pihan keskeisillä kovan kulutuksen alueilla kunta ei menesty, joten Kunta-alueet suunnitellaankin pihan reuna-alueille, jossa kulutus on vähäisempää.

Tilapalvelut suhtautuu erittäin vakavasti kaikkiin lasten terveyteen ja turvallisuuteen liittyviin näkökohtiin ja kehitämme jatkuvasti suunnitteluohjeita sekä käytännön ratkaisuja yhdessä asiantuntijoiden ja käyttäjien kanssa. Tässä työssä huomioidaan sekä uusimman tutkimustiedon tuomat näkökulmat että käytännön elinkaarikestävyys ja turvallisuusvaatimukset.

Päätöshistoria

Espoon kaupunki

Pöytäkirja

54/65

Kaupunginhallituksen konserni- ja tilajaosto

§ 63

27.10.2025

Kaupunginhallitus

§ 333

10.11.2025

Päätösehdotus

Esittelijä

Kaupunkiympäristön toimialajohtaja Isotalo Olli

Kaupunginhallituksen konserni- ja tilajaosto esittää kaupunginhallitukselle ja edelleen valtuustolle, että valtuusto merkitsee selostusosan tiedoksi vastauksena valtuutettu Henna Kajavan ja 20 muun valtuutetun 24.3.2025 jättämään valtuustoaloitteeseen leikkipihojen tekonurmien korvaamiseksi lasten terveyden kannalta parhailla materiaaleilla sekä toteaa aloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

Päätös

Konserni- ja tilajaosto: Esittelijän ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Päätöshistoria

Liitteet

Oheismateriaali

- Valtuustoaloite Espoo selvittää, mitkä pintamateriaalit lasten leikkipihoilla ovat lasten edun mukaisia erityisesti lasten kemikaalialtistuksen välttämisen ja vastustuskyvyn kehittymisen kannalta, vaan käytetään pintamateriaaleina metsämaata, haketta ja turvahiekkaa, Henna Kajava+ 20 kvalt.

Tiedoksi

Espoon kaupunki
Kaupunginhallitus

Pöytäkirja
§ 334

55/65
10.11.2025

Asianumero 2401/00.04.00/2025

Kaupunginhallitus 10.11.2025 § 334

§ 334

Valtuustoaloite Espoon, Helsingin ja Kirkkonummen saaristostrategian laatimiseksi valtakunnallisten tavoitteiden pääpiirteiden mukaisesti (Kv-asia)

Valmistelijat / lisätiedot:
Kangasperko Paula

etunimi.sukunimi@espoo.fi
Puhelinnumero 09 816 21

Päätösehdotus

Esittelijä
Kaupunkiympäristön toimialajohtaja Isotalo Olli

Kaupunginhallitus esittää, että valtuusto merkitsee selostusosan tiedoksi vastauksena valtuutettu Anders Portinin ja 36 muun valtuutetun 22.5.2025 jättämään valtuustoaloitteeseen saaristostrategian laatimiseksi yhdessä Helsingin ja Kirkkonummen kanssa sekä toteaa aloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

Päätös

Kaupunginhallitus:
Esittelijän ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Selostus

Valtuustoaloite

Valtuutettu Anders Portin ja 36 muuta valtuutettua ovat jättäneet 22.5.2025 valtuustoaloitteen saaristostrategian laatimiseksi yhdessä Helsingin ja Kirkkonummen kanssa. Allekirjoittaneet valtuutetut esittävät

että Espoo yhdessä Helsingin ja Kirkkonummen kanssa laatii saaristostrategian valtakunnallisten tavoitteiden pääpiirteiden mukaisesti. Saaristo- ja vesistöalueiden valtakunnallinen kehittämisohjelma vuosille 2024–2027 suomeksi

<https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/165948> sekä ruotsiksi
<https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/165949>.

Vastaus valtuustoaloitteeseen

Valtuustoaloite saaristostrategian laatimiseksi yhdessä Helsingin ja Kirkkonummen kanssa nostaa esiin Merellisen Espoon kytkeytymisen lähialueisiin. Merialue yhdistää Espoon paitsi naapurikuntiin myös laajemmin koko Uuteenmaahan, muuhun Eurooppaan ja maailmaan. Yhteisen saaristomme potentiaali on huomattava.

Yhteinen saaristostrategia on uusi avaus – myös Helsingille ja Kirkkonummelle. Helsinki on laatinut oman merellisen strategiansa vuonna 2019. Espoossa merellisyyttä kehitetään Espoo-tarinan mukaisesti: ”Merialueista, saaristosta ja sisävesistöistä huolehditaan tärkeinä osina lähiluontoa ja viihtyisyyttä. Espoon merellisyyttä hyödynnetään aiempaa vahvemmin kaupunkilaisten vapaa-ajan vietossa, asumisessa ja matkailussa ja ainutlaatuisen Rantaraitin palveluita kehitetään.” Myös Kirkkonummi kehittää saaristoaan oman kuntastrategiansa kautta.

Merialueiden luonnetta sekä maankäytön ja elinkeinotoiminnan mahdollisuuksia ja ulottuvuuksia on tarkasteltu laajasti esimerkiksi valtakunnallisessa merialuesuunnitelmassa ja Uudenmaan maakuntakaavoissa. Espoo, Helsinki ja Kirkkonummi ovat merelliseltä luonteeltaan hyvin erilaisia kuntia, joissa saariston ominaispiirteet, toiminnot, käyttäjät ja käyttäjämäärät vaihtelevat paljon. Helsinki on kansainvälinen satamakaupunki, siinä missä Espoon merellisyys tukeutuu vahvasti loma-asukkaisiin ja veneilijöihin, virkistysaarten saaristovenevieraisiin ja Suvisaariston ympärivuotisiin asukkaisiin. Kirkkonummella saaristoon kytkeytyy loma-asumisen, virkistyksen ja luonnon lisäksi puolustusvoimien alueet ja teollisuussatamat.

Saaristoalueiden erilaisuus huomioon ottaen on luontevaa, että kunnat kehittävät saaristoalueitaan tahoillaan omista lähtökohdistaan esimerkiksi kaavoittamalla, suunnittelemalla reittejä, tuottamalla virkistysmahdollisuuksia alueineen, kulkuyhteyksineen ja palveluineen, sekä tukemalla elinkeinotoimintaa. Toisaalta kuntien väliselle yhteistyölle on jo rakenteita. Esimerkiksi kaavoitus tarjoaa hyvän alustan vuoropuheluun naapurikuntien kanssa, ja matkailuun ja elinkeinoihin liittyvää yhteistyötä tehdään samoin. Hyvä esimerkki kuntarajat ylittävistä saariston palveluista on HSY:n jätehuolto.

Saaristo- ja vesistöalueiden valtakunnallisessa kehittämisohjelmassa vuosille 2024–2027 on nostettu tavoitteina saariston fyysinen ja digitaalinen saavutettavuus, palvelujen turvaaminen, monipuolisten elinkeinojen harjoittaminen sekä hyvinvoiva luonto ja ympäristö. Yhteisestä saaristostrategiasta saatava lisäarvo valtakunnallisten tavoitteiden toteuttamiseen jäisi vähäiseksi, sillä Espoo pystyy hyvin edistämään näitä

Espoon kaupunki

Pöytäkirja

57/65

Kaupunginhallitus

§ 334

10.11.2025

tavoitteita vasta hyväksytyn Espoo-tarinan pohjalta, ja Espoo-tarina antaa myös hyvät edellytykset Helsingin ja Kirkkonummen kanssa tehtävällä yhteistyölle.

Liitteet

Oheismateriaali

- Valtuustoaloite Espoon, Helsingin ja Kirkkonummen saaristostrategian laatiminen valtakunnallisten tavoitteiden pääpiirteiden mukaisesti

§ 335

Päätökset ja kirjelmät sekä kokouksessa kuultavat selostukset

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus merkitsee tiedoksi selostusosassa mainitut päätökset ja kirjelmät sekä kokouksessa kuultavat selostukset.

Käsittely

Päätös

Kaupunginhallitus:

Esittelijän ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Selostus

Yksityisen varhaiskasvatuksen lisäämisen ohjelma (Virpi Mattila)

§ 336

Lautakuntien ja jaostojen sekä viranhaltijoiden päätökset**Päätösehdotus****Kaupunginjohtaja:**

Kaupunginhallitus ei käytä kuntalain 92 §:n mukaista otto-oikeuttaan seuraaviin päätöksiin:

Kaupunginhallituksen konserni- ja tilajaoston pöytäkirja 27.10.2025

Kaupunginhallituksen elinkeino- ja kilpailukykyjaoston pöytäkirja 3.11.2025

Kaupunginhallituksen työllisyys- ja kotoutumisjaoston pöytäkirja 3.11.2025

Kaupunginjohtajan päätöspöytäkirja (Henkilöstöasiat) 28.10.2025 § 32
Vakanssien perustietojen muutoksia, konsernihallinto, hallinto- ja lakiasiat, hankintayksikkö ja tietohallintoyksikkö

Kaupunginjohtajan päätöspöytäkirja (Henkilöstöasiat) 28.10.2025 § 33
Tehtävänimikkeiden muutoksia, konsernihallinto, hallinto- ja lakiasiat - yksikkö

Kaupunginjohtajan päätöspöytäkirja (Henkilöstöasiat) 24.10.2025 § 34
OVTES osio G palkkaryhmien 450044 ja 451044 varhaiskasvatuksen opettaja D1 lisätasoon liittyvän paikallisen sopimuksen neuvottelutuloksen ja paikallisen sopimuksen tekemisen hyväksyminen

Kaupunginjohtajan päätöspöytäkirja (Henkilöstöasiat) 3.11.2025 § 35
Kaupungin henkilöstötoimikunnan työnantajajäsenet toimikaudeksi 2026-2029

Kaupunginjohtajan päätöspöytäkirja (Henkilöstöasiat) 3.11.2025 § 36
OVTES osio G paikallisen järjestelyerän neuvottelutuloksen hyväksyminen ja palkkojen tarkistukset 1.6.2025 alkaen

Kaupunginjohtajan päätöspöytäkirja (Henkilöstöasiat) 6.11.2025 § 37
Tehtävänimikkeen muuttaminen, Elinvoiman tulosalue, kulttuurin tulosityksikkö

Kaupunginjohtajan päätöspöytäkirja (Henkilöstöasiat) 5.11.2025 § 39
Kunta-alan yleisen virka- ja työehtosopimuksen paikallinen järjestelyerä 1.6.25 alkaen neuvottelutuloksen hyväksyminen ja palkkojen tarkistukset

Kaupunginjohtajan päätöspöytäkirja (Yleiset asiat) 28.10.2025 § 75
Päätös lainasuorituksia koskevan sopimuksen hyväksymisestä

Kaupunginjohtajan päätöspöytäkirja (Yleiset asiat) 24.10.2025 § 76
Espoon tapahtumakumppanuudet 2026

Kaupunginjohtajan päätöspöytäkirja (Yleiset asiat) 5.11.2025 § 77
Espoon Tanssiopiston kannatusyhdistys ry:n johtokunnan jäsenten
nimeäminen toimikaudelle 2026–2027

Kaupunginjohtajan päätöspöytäkirja (Yleiset asiat) 24.10.2025 § 79
Valtionperinnön hakeminen ja käyttötarkoituksen määrittäminen,
VK/22793/08.02.01/2025

Kaupunginjohtajan päätöspöytäkirja (Yleiset asiat) 5.11.2025 § 80
Valtionperinnön hakeminen ja käyttötarkoituksen määrittäminen

Kaupunginjohtajan päätöspöytäkirja (Yleiset asiat) 24.10.2025 § 81
Valtionperinnön hakeminen ja käyttötarkoituksen määrittäminen

Kaupunginjohtajan päätöspöytäkirja (Yleiset asiat) 5.11.2025 § 82
Musiikkiopisto Juvenalia ry:n hallituksen jäsenen sekä
tilintarkastusyhteisön nimeäminen toimikaudeksi 2026

Kaupunginjohtajan päätöspöytäkirja (Yleiset asiat) 3.11.2025 § 83
Edustajan nimeäminen ja toimiohjeen antaminen Climate Leadership
Coalition ry:n vuosikokoukseen 4.11.2025

Kaupunginjohtajan päätöspöytäkirja (Hankinta-asiat) 24.10.2025 § 13
Satamatarvikkeiden ja satamaimulaitteiden hankinta 2025

Lakiasiaintohtajan päätöspöytäkirja (Hankinta-asiat) 31.10.2025 § 69
Tila- ja kurssivarausjärjestelmän hankinta

Elinvoimajohtajan päätöspöytäkirja (Hankinta-asiat) 28.10.2025 § 8
Osallisuus- ja hyvinvointikysely -hankinta

Kasvun ja oppimisen toimialajohtaja:

Kaupunginhallitus ei käytä kuntalain 92 §:n mukaista otto-oikeuttaan
seuraaviin päätöksiin:

Kasvun ja oppimisen lautakunnan pöytäkirja 29.10.2025

Nämnden Svenska rum pöytäkirja 30.10.2025

Toimialajohtajan päätöspöytäkirja (Henkilöstöasiat) 30.10.2025 § 23
Kielilisän myöntäminen kasvun ja oppimisen toimialan Svenska
bildningstjänster yksikössä

Toimialajohtajan päätöspöytäkirja (Henkilöstöasiat) 31.10.2025 § 24
Harkinnanvaraisten henkilökohtaisten lisien maksaminen Svenska
Bildningstjänster tuloksyksikössä 1.8.2025 lukien.

Espoon kaupunki
Kaupunginhallitus

Pöytäkirja
§ 336

61/65
10.11.2025

Toimialajohtajan päätöspöytäkirja (Henkilöstöasiat) 31.10.2025 § 25
Harkinnanvaraisten henkilökohtaisten lisien maksaminen Toisen asteen koulutuksen ja nuorisopalvelujen tulosityksikössä 1.8.2025 alkaen

Toimialajohtajan päätöspöytäkirja (Yleiset asiat) 30.10.2025 § 32
Päätös valtionavustuksen hakemisesta perusopetuksen uimataidon opetuksen vahvistamisen hankkeen toteuttamiseen

Toimialajohtajan päätöspöytäkirja (Yleiset asiat) 27.10.2025 § 33
Päätös tutkimusluvan myöntämisestä tutkimukselle RAD2025

Kaupunkiympäristön toimialajohtaja:

Kaupunginhallitus ei käytä kuntalain 92 §:n mukaista otto-oikeuttaan seuraaviin päätöksiin:

Kaupunkisuunnittelulautakunnan pöytäkirja 29.10.2025

Ympäristö- ja rakennuslautakunnan pöytäkirja 30.10.2025

Toimialajohtajan päätöspöytäkirja (Henkilöstöasiat) 29.10.2025 § 29
Kaupunkiympäristön toimialan työpaikat ja työpaikkakokousten kokoonkutsujat

Hallinto- ja kehittämisjohtajan päätöspöytäkirja (Kiinteistöasiat) 7.11.2025 § 18
Omakotitontin maanvuokrasopimuksen päättäminen Espoonkartanossa (49-70-4-21)

Päätös

Kaupunginhallitus:
Esittelijän ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Muutoksenhakuohje koskee pykäläiä: § 323, § 324, § 326, § 328, § 329, § 330, § 331, § 332 (pois lukien kohdat 1-3), § 333, § 334, § 335, § 336

Muutoksenhakukielto

Edellä mainitusta päätöksestä, joka koskee vain asian valmistelua tai täytäntöönpanoa, ei saa kuntalain (410/2015) 136 §:n mukaan hakea muutosta.

Muutoksenhakuohje koskee pykälä: § 325, § 327

Oikaisuvaatimusohje

Tähän päätökseen tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen. Päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla tuomioistuimeen.

Oikaisuvaatimusoikeus

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä:

- se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen), sekä
- kunnan jäsen
- kuntien yhteisen toimielimen päätöksestä sopimukseen osallinen kunta ja sen jäsen.

Oikaisuvaatimusaika

Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Oikaisuvaatimusaika viranhaltijalain 37 §:ssä tarkoitettua irtisanomista koskevasta päätöksestä alkaa kuitenkin kulua vasta 40 §:n 1 momentissa säädetyn irtisanomisajan päättymisestä. Sama koskee valitusaikaa silloin, kun 37 §:ssä tarkoitetun irtisanomista koskevan päätöksen on tehnyt valtuusto tai kuntalain 58 §:n 1 momentissa tarkoitettu kuntayhtymän toimielin.

Oikaisuvaatimus on toimitettava kunnan kirjaamoon määräajan viimeisenä päivänä ennen kirjaamon aukioloajan päättymistä.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana. Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantoa asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, kolmantena päivänä viestin lähettämisestä.

Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Jos oikaisuvaatimusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa oikaisuvaatimuksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Oikaisuvaatimusviranomainen

Viranomainen, jolle oikaisuvaatimus tehdään, on kaupunginhallitus.

Oikaisuvaatimuksen toimittaminen

Käyntiosoite: Siltakatu 11, Kauppakeskus Entresse, kolmas kerros
Virka-aika: ma-pe 10.00 - 15.45
Postiosoite: Espoon kirjaamo, PL 1
02070 ESPOON KAUPUNKI
Sähköposti: kirjaamo@espoo.fi
Telekopio: +358-(0)9-816 22495
Vaihe: +358-(0)9-81621

Oikaisuvaatimuksen muoto ja sisältö

Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava:

- päätös, johon haetaan oikaisua
- miten päätöstä halutaan oikaistavaksi
- millä perusteella oikaisua vaaditaan.

Oikaisuvaatimuksessa on lisäksi ilmoitettava tekijän nimi, kotikunta, postiosoite ja puhelinnumero.

Jos oikaisuvaatimuspäätös voidaan antaa tiedoksi sähköisenä viestinä, yhteystietona pyydetään ilmoittamaan myös sähköpostiosoite.

Muutoksenhakuohje koskee pykälää: § 332 (kohdat 1–3)

Muutoksenhakukielto hallintokanteluasiassa (Hallintolaki 53d § 9.5.2014/368)

Hallintokanteluasiassa annettuun ratkaisuun ei saa hakea muutosta valittamalla.